

OSHO

CUVINTE
ALE UNUI OM
FĂRĂ CUVINTE

OSHO

CUVINTE
ALE UNUI OM
FĂRĂ CUVINTE

OSHO

CUVINTE
ALE UNUI OM
FĂRĂ CUVINTE

OSHO

CUVINTE ALE UNUI OM
FĂRĂ CUVINTE

OSHO

CUVINTE
ALE UNUI OM
FĂRĂ CUVINTE

Words from a Man of No Words

Editor/Compiler: Osho International Foundation

Copyright © 1989, 2015 OSHO International Foundation, Elveția,

www.osho.com/copyrights

2017 Grup Media Litera

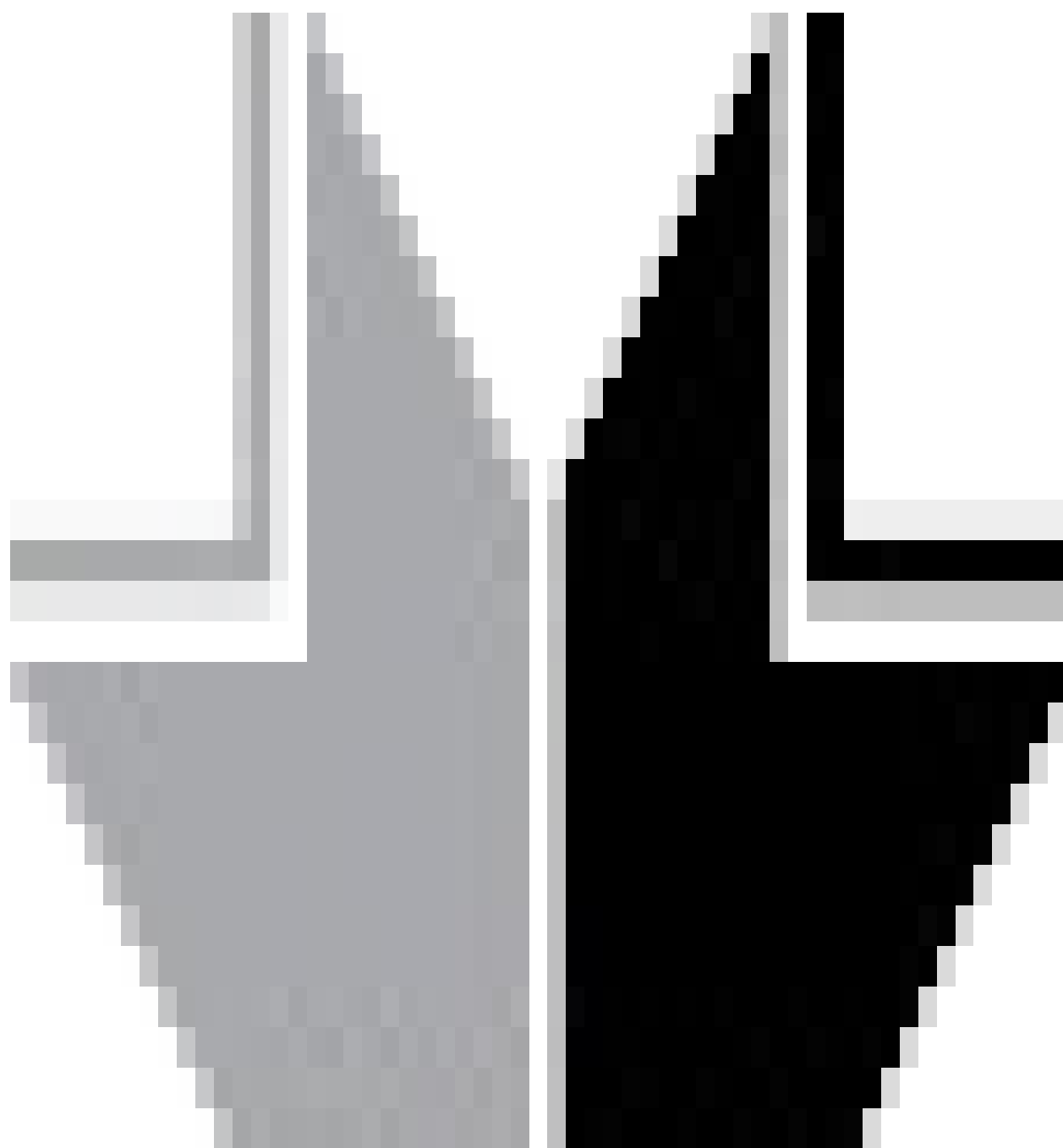
Toate drepturile rezervate

Materialul de față constă în răspunsurile date de Osho unei audiențe largi, selectate din diverse conferințe ale lui Osho. Toate conferințele lui Osho au fost publicate sub formă de cărți și sunt de asemenea disponibile sub formă de înregistrări audio originale. Înregistrările audio și arhiva completă a conferințelor sale pot fi găsite în cadrul bibliotecii online OSHO, pe www.osho.com.

OSHO este marcă înregistrată a Osho International Foundation,

www.osho.com/trademarks.

LITTE

Editura Litera

O.P. 53; C.P. 212, sector 4, București, România

tel.: 021 319 63 90; 031 425 16 19; 0752 101 777

e-mail: comenzi@litera.ro

Ne puteți vizita pe

www.litera.ro

Cuvinte ale unui om fără cuvinte

Editor/Compiler: Osho International Foundation

Copyright © 2017 Grup Media Litera

pentru versiunea în limba română

Toate drepturile rezervate

Traducere din limba engleză: Lidia Grădinaru

Editor: Vidrașcu și fiii

Redactor: Carmen Ștefania Neacșu

Corector: Cătălina Călinescu

Copertă: Flori Zahiu

Tehnoredactare și prepress: Ana Vârtosu

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României OSHO

Cuvinte ale unui om fără cuvinte/ Osho; trad.: Lidia Grădinaru. – București:
Litera, 2017

ISBN 978-606-33-1304-2

ISBN EPUB 978-606-33-6399-3

I. Grădinaru, Lidia (trad.)

294.5

Prefață

Fiecare mulțime este o amestecătură, dar nici un individ nu e o amestecătură. Fiecare individ este o conștiință autentică. În clipa în care devine parte a mulțimii, el își pierde conștiința. Atunci este dominat de mintea colectivă, mecanică. Eu fac un lucru simplu – scot indivizii din mulțimile amestecate și le confer individualitate și demnitate.

Nu vreau nici un fel de mulțimi în lume. Nu contează dacă s-au adunat în numele religiei, sau în numele naționalității, sau în numele rasei. Mulțimea ca atare este urâtă, și mulțimea a comis cele mai mari crime din lume pentru că mulțimea nu are conștiință. Este o inconștiență colectivă.

Conștiința face ca cineva să fie un individ – un pin solitar care dansează în vânt, un pisc solitar însoțit în frumusețea și splendoarea lui supreme, un leu solitar și răgetul lui extraordinar de frumos care stârnește ecouri departe în văi.

Mulțimea e întotdeauna formată din oi și toate eforturile care s-au făcut în trecut au vizat transformarea fiecărui individ într-un zimbț al roții dințate, într-o parte moartă a unei mulțimi moarte. Cu cât este mai inconștient și cu cât comportamentul lui e mai dominat de colectivitate, cu atât e mai puțin periculos. De fapt, devine aproape inofensiv. Nu-și poate distruge nici măcar propria sclavie.

Dimpotrivă, începe să-și preamărească sclavia – religia, naționalitatea, rasa, culoarea. Acestea fac din el un sclav, însă el începe să le slăvească. Ca individ, nu aparține nici unei mulțimi. Fiecare copil se naște individ, dar rareori omul moare individ.

Munca mea este să te ajut să-ți întâmpini moartea cu aceeași inocență, cu aceeași integritate, cu aceeași individualitate cu care ți-ai întâmpinat nașterea. Între naștere și moarte, dansul tău trebuie să rămână o năzuință solitară de a ajunge la stele: un spirit rebel, străin de compromisuri, solitar. Dacă n-ai un spirit rebel, n-ai deloc spirit. Altfel de spirit nu există.

Rebelul

Cuvinte ale unui om fără cuvinte

Când mintea știe, numim asta cunoaștere.

Când inima știe, numim asta iubire.

Iar când ființa știe, numim asta meditație.

Adevărata întrebare este „Cine sunt?“ Și singurul mod de a ști asta este să taci, să fii alert, să fii conștient – urmărește-ți gândurile și lasă-le să dispară. Într-o zi vei constata că totul a devenit tăcere, că nu se aude nici măcar murmurul unui gând. Totul s-a oprit, de parcă timpul s-ar fi oprit. Și, dintr-odată, te trezești dintr-un vis foarte lung, dintr-un coșmar.

Există doar o ușă care te poate ajuta, iar aceea este în tine. Făcând un salt în tine, ai plonjat în existență. În acea clipă simți o extraordinară unitate cu tot.

Atunci nu mai ești izolat, nu mai ești singur, pentru că nimeni nu mai este în afară de tine. Ești doar tu, extins în toate direcțiile, în toate manifestările posibile. Tu ești cel care înflorește în pom; tu ești cel care se mișcă în norul alb. Tu ești în ocean, în râu. Tu ești în animale, în oameni.

Nu îți ofer un nou set de dogme, de credințe, de crezuri, de ideologii – în nici un caz. Rolul meu e cu totul altul: rolul meu este să-ți iau ce ai și să nu-ți dau nimic în loc, pentru că, dacă iau o piatră și pun alta în loc, sunt și mai periculos decât omul care pusese prima piatră. Prima piatră se învechea și te plictiseai deja de ea, nu-ți oferea hrană. Era o piatră, ce hrană îți putea oferi? Purta povara și, încetul cu încetul, ți-ai dat seama că e mai bine să arunci piatra asta.

Dar cu o piatră nouă începe o nouă lună de miere. Începi să te gândești că poate piatra asta este cea potrivită. Eu nu înlocuiesc în tine un sistem de credințe cu altul; eu sunt pur și simplu distructiv. O să te mire că sunt pur și simplu distructiv – vreau să distrug tot ce ți-a fost impus. Nu e nevoie să-l înlocuiesc cu ceva.

Creativitatea este potențialul tău intrinsec; nu trebuie să o creez eu. Odată ce obstacolele sunt înlăturate, vei începe să crești și să curgi, vei începe să cauți de unul singur. Și curând vei căpăta forță și o nouă putere fiindcă până și o descoperire mică făcută de unul singur îți va oferi o fericire atât de imensă încât nu o poți concepe acum. E de ajuns o mică descoperire făcută de unul singur, și devii altă ființă pentru că acum în tine se naște adevărul. S-ar putea să fie doar o sămânță, dar începutul a avut loc.

Numără câte gânduri sunt ale tale și vei constata cu surprindere că nici un gând nu e al tău. Toate vin din alte surse, toate sunt împrumutate – fie că au fost depozitate în tine de alții, fie că le-ai depozitat tu singur, prostește. Dar nici unul nu e al tău.

Ține minte un criteriu: prețios este doar ceea ce cunoști. Și n-ai cum să

pierzi ceea ce cunoști. Nici un lucru care se poate pierde și de care trebuie să te agăți nu poate fi prețios, pentru că poate fi pierdut. Asta arată că el nu reprezintă experiența ta proprie.

Lumea spune că spăl creierul oamenilor. Nu, eu nu spăl creierul oamenilor, dar cu siguranță le curăț creierul – și cred în curățarea uscată!

Începe de la capăt: o tabula rasa fără credințe, fără dogme, fără crezuri. Atunci există posibilitatea să descoperi ce este adevărul. Iar adevărul nu e nici hindus, nici mahomedan, nici creștin; adevărul nu e în Biblie, nici în Coran și nici în Gita.

O să te mire că adevărul pe care îl vei descoperi nu este scris nicăieri, nu poate fi scris. E imposibil de scris. Nu a fost rostit niciodată de nimeni și nu o să fie rostit de nimeni.

Mintea ta întreabă mereu „De ce?” și „Pentru ce?” Și, încetul cu încetul, tot ce nu are răspuns la întrebarea „Pentru ce?” devine fără valoare pentru tine. Așa a devenit iubirea lipsită de valoare. Ce rost are iubirea? Unde o să te ducă? Ce vei realiza cu ea? Vei reuși să ajungi la vreo utopie, la vreun paradis? Bineînțeles că în sensul acesta iubirea n-are rost. E fără rost.

Care este rostul frumuseții? Vezi un apus de soare, ești uluit, atât e de frumos. Dar un idiot poate să pună întrebarea „Care e sensul lui?” și nu știi ce să răspunzi. Iar dacă nu există un sens, atunci de ce lauzi degeaba frumusețea?

O floare frumoasă, sau un tablou frumos, sau muzica frumoasă, poezia frumoasă n-au nici un rost. Ele nu sunt argumente pentru a dovedi ceva, nici nu sunt mijloace de atingere a unui scop. Viața constă doar din acele lucruri care nu au rost.

Repet: viața constă doar din acele lucruri care n-au nici un rost, care n-au nici un sens – și când spun sens, mă refer la faptul că nu au nici un scop, nu te duc nicăieri, nu obții nimic de pe urma lor. Cu alte cuvinte, viața e semnificativă în sine.

Eu nu-ți promit împărăția lui Dumnezeu; nu ai să moștenești nimic. Ai moștenit deja.

E viața ta. Fii iubitor și respectuos cu ea.

În toată lumea se întâmplă mereu niște minuni: mor oameni care nu au trăit niciodată – ce imposibilitate! Dar se întâmplă zilnic. Și, în clipa morții, mulți au recunoscut asta și au spus: „E ciudat; îmi dau seama pentru prima dată că am ratat viața“.

Dacă trăiești, pentru ce trăiești? – să iubești, să te bucuri, să te extaziezi. Altfel, de ce să mai trăiești?

*

Respectă viața, venereaz-o. Nimic nu e mai sfânt decât viața, nimic nu e mai divin decât viața.

*

Existența ca atare n-are nici un sens. Dar asta nu înseamnă că e fără sens. Pentru existență, sensul e pur și simplu irelevant. Existența nu caută să atingă un scop. Nu merge nicăieri. Ea doar este.

*

Sensul urmărește atingerea unui țel: implică un scop, o realizare. Minte omului introduce problema sensului.

Minte e sursa tuturor întrebărilor care apar în tine. Ea nu poate să fie în largul ei lăsând lucrurile așa cum sunt. Asta e natura minții.

*

Pseudoreligiile se bazează pe disciplinarea minții. Prima treabă a religiei adevărate este să lase mintea deoparte. Și, într-un fel, asta e foarte simplu.

Disciplinarea este foarte dificilă. E foarte greu să antrenezi mintea să se

concentreze, pentru că ea se tot revoltă, se tot întoarce la vechile obiceiuri. Tragi de ea, iar ea scapă. O readuci la subiectul care te preocupă și, brusc, constăți că te gândești la altceva, ai uitat ce te preocupa. Nu e o treabă ușoară.

Dar să o lași la o parte este un lucru foarte simplu – nu e deloc dificil. Tot ce trebuie să faci este să urmărești. Indiferent ce se petrece în mintea ta, nu te amesteca, nu încerca să oprești. Nu face nimic, pentru că orice vei face va deveni disciplinare.

Nu face absolut nimic. Urmărește și atât.

*

Cel mai ciudat lucru privitor la minte este că, dacă devii spectator, ea începe să dispară. Așa cum lumina dispersează în tunicul, atenția dispersează mintea – gândurile ei, întregul ei cortegiu de lucruri inutile. Așa că meditația înseamnă pur și simplu atenție, conștiință – iar asta dezvăluie. Nu are nici o legătură cu inventarea. Nu inventează nimic; descoperă doar ceea ce există acolo.

Și ce este acolo? Intri și găsești un spațiu gol infinit, extraordinar de frumos, plin de liniște și lumină, foarte înmiresmat – ai intrat în împărăția lui Dumnezeu. După cum spun eu, ai intrat în dumnezeire.

Iar odată ce ai fost în acest spațiu, la ieșire ești o cu totul altă persoană, un om nou. Acum ai fața ta originală. Toate măștile au dispărut. Trăiești în aceeași lume, dar nu mai trăiești la fel. Te vei afla printre aceiași oameni, dar nu cu aceeași atitudine și aceeași abordare. Trăiești ca un lotus în apă: în apă, dar total neatins de apă. Religia înseamnă să descoperi această floare de lotus din tine.

*

Întreaga mea abordare religioasă constă în a te reda pe tine ție.

Ai fost furat; ai fost acoperit, ai fost condiționat în toate felurile cu putință. Toate ușile apropierii de tine însuți au fost închise. Munca mea constă în întregime din a făuri în tine uși și ferestre. Iar dacă pot să retrag toți pereții și să te las doar un cer liber, vei ști ce înseamnă religia.

Prietenia a dispărut din lume, la fel cum a dispărut iubirea. Prietenia este posibilă doar atunci când oamenii se întâlnesc goi-goluți, așa cum sunt ei, nu cum vrea lumea să fie, nu cum ar trebui să fie, ci pur și simplu așa cum sunt ei. Atunci când doi oameni se deschid unul în fața celuilalt așa cum sunt ei, prietenia se dezvoltă.

Atunci când doi oameni sunt gata să-și lepede măștile, ei au făcut un pas extraordinar spre religiozitate. Astfel că iubirea, prietenia, tot ce te ajută să-ți lepezi masca te duce spre religie.

Investigarea este riscantă, ea înseamnă să intri în necunoscut. Nu știi ce o să se întâmple. Lași tot ce îți este cunoscut, tot ce te face să te simți confortabil. Pătrunzi în necunoscut, fără ca măcar să știi absolut sigur că există ceva pe țărmlul celălalt – sau că măcar există un alt țărml.

Oamenii se agață fie de teism, fie, cei care sunt puțin mai puternici – intelectualii, inteligenția –, de ateism. Însă și unii, și ceilalți caută să fugă de îndoieli. Iar să fugi de îndoieli înseamnă să fugi de investigare. Ce este îndoiala? – e doar un semn de întrebare. Nu este dușmanul tău; e doar un semn de întrebare dinăuntrul tău care te pregătește să investighezi. Îndoiala e prietena ta.

Primul lucru este să fii tu însuți, iar al doilea lucru este să știi cine ești. Rămâi tu însuți, rămâi natural; încearcă să conștientizezi tot mai mult ce anume este acest curent vital care curge în tine.

Cine bate în inima ta?

Cine e în spatele respirației tale?

Sinele este acela cu care te naști. Egoul este ceea ce acumulezi, egoul este realizarea ta. Sinele este un dar pe care ți l-a făcut existența. N-ai făcut nimic să-l câștigi, nu tu l-ai dobândit – de aceea nimeni nu ți-l poate lua. E imposibil să-ți fie luat pentru că este natura ta, însăși ființa ta.

Îndoiește-te! – și nu șovăielnic. Îndoiește-te cu toată puterea astfel încât îndoiala să devină o sabie în mâna ta – ea va tăia tot gunoiul care s-a adunat în jurul tău. Îndoiala înseamnă să tai gunoiul, iar meditația înseamnă să te trezești.

Acestea sunt două fețe ale aceleiași monede, pentru că, dacă ești împovărat de gunoi, nu vei putea să te trezești. Gunoiul naște în tine somn. Acesta e rolul lui: e menit să te țină adormit.

Nefericirea a existat întotdeauna. Dar conștientizarea nefericirii este un factor nou și începutul transformării. Dacă devii conștient de un lucru, există posibilitatea să poți face ceva pentru a schimba acel lucru.

Oamenii au trăit nefericiți, acceptând nefericirea ca făcând parte din viața lor, ca fiind destinul lor. Nimeni nu a pus-o la îndoială. Nimeni nu a întrebat de ce.

*

Există ceva extrem de important privitor la adevăr: dacă nu-l găsești tu, niciodată nu va fi adevăr pentru tine. Dacă este adevărul altcuiva și tu îl împrumuți, prin însuși faptul că l-ai împrumutat el nu mai e adevăr; a devenit o minciună.

*

Întotdeauna e necesar să începi cu partea negativă, cu „nu“. Dacă vrei să ajungi la „da“, trebuie să spui o mie de „nu“ pentru a găsi un „da“ în viața ta. Toată viața ți-a fost distrusă de foarte mulți oameni și va trebui să le spui „nu“ tuturor acelor oameni. Și după o mie de „nu“, s-ar putea să te pomenești într-o stare în care poți să spui „da“.

*

Preoții sunt cei mai mari escroci din lume. Alți escroci sunt infractori mărunți. Cu ce te pot înșela ei? Dar preotul, profetul, mesia, avatarul, tirthankara – aceștia sunt superescrocii.

Ei vând lucruri pe care nu le-a văzut nimeni, pe care nimeni nu o să le vadă vreodată.

*

Indiferent ce faci, indiferent ce gândești, indiferent ce decizi, ține minte să te întrebi: vine din tine sau altcineva e cel care vorbește prin tine? Și vei găsi cu uimire glasul adevărat. Poate e al mamei tale – o auzi iar vorbind. Poate e al tatălui tău; nu e deloc greu să detectezi. El rămâne acolo, înregistrat în tine, exact cum ți-a fost dat prima dată: sfatul, ordinul, pedeapsa, porunca.

Egoul este tot ce acumulezi prin educație, maniere, civilizație, cultură, școli, colegii, universități. Îl acumulezi întruna. Este efortul tău, tu l-ai creat și l-ai făcut atât de mare încât ai uitat de tot de sinele tău adevărat.

Scapă de glasurile care sunt în tine și curând vei auzi cu surprindere un glăscior pe care nu l-ai mai auzit. Nu te poți hotărî al cui glas este: nu, nu e al mamei tale, nu e al tatălui tău, nu e al preotului, nu e al învățătorului... Apoi, brusc, îl recunoști – este glasul tău. De asta nu poți să-i găsești identitatea, să recunoști cui aparține.

A fost întotdeauna acolo, dar e un glas foarte slab, liniștit. A fost reprimat când erai foarte mic și glasul era foarte slab. Era doar o mlădiță și a fost acoperit cu tot felul de prostii. Iar acum cari întruna acele prostii și ai uitat de planta care este viața ta; e încă vie, așteptând să o descoperi.

Descoperă-ți glasul, apoi urmează-l fără teamă! Indiferent unde te duce, acolo e țelul vieții tale, acolo este destinul tău. Doar acolo îți vei găsi împlinirea, mulțumirea; doar acolo vei înflori. Iar în acea înflorire are loc cunoașterea.

*

Odată ce auzi un adevăr, e imposibil să-l uiți. Una dintre calitățile adevărului este aceea că nu e nevoie să îl ții minte.

O minciună trebuie ținută minte încontinuu, s-ar putea s-o uiți. Omul obișnuit cu minciunile are nevoie de o memorie mai bună decât omul obișnuit cu adevărul, deoarece omul sincer nu are nevoie de memorie. Dacă spui numai adevărul, nu e nevoie să ții minte. Dar dacă spui o minciună, trebuie încontinuu să ții minte fiindcă ai spus o minciună unei persoane, altă minciună altei persoane, altceva altcuiva. Trebuie să ții minte ce cui i-ai spus. Și ori de câte ori apare o întrebare cu privire la o minciună trebuie să minți iar. Așa că e o serie; minciuna nu crede în contracepție. Adevărul e celibatar, nu are copii; de fapt, nu e căsătorit.

*

Adevărul vine doar la cei rebeli, iar să fii rebel înseamnă în mod sigur să trăiești periculos.

*

Societatea te învață: „Alege ce e convenabil, ce e confortabil; alege cărarea bățătorită pe care, de la Adam și Eva, au mers strămoșii tăi și strămoșii strămoșilor tăi. Alege cărarea bățătorită. Asta e dovada. Au mers pe ea atâtea milioane de oameni, deci n-ai cum să dai greș“.

Dar ține minte un lucru: mulțimea, gloata, nu a avut niciodată experiența adevărului. Doar indivizii au cunoscut adevărul.

*

În ziua în care în tine nu mai există întrebări și răspunsuri și ești pur și simplu gol pe dinăuntru, ai venit acasă – ai trecut de la ignoranță la inocență.

*

Să trăiești periculos înseamnă să fii atent ori de câte ori există alternative. Să nu alegi ce e convenabil, comod, respectabil, să nu alegi ce e acceptabil din punct de vedere social, onorabil. Alege ceva care atinge o coardă sensibilă în tine. Alege ceva ce ai vrea să faci indiferent de consecințe.

Lașul se gândește la consecințe. „Ce se întâmplă dacă fac asta? Care va fi rezultatul?” Pe el îl preocupă mai mult rezultatul. Omul adevărat nu se gândește la consecințe. El se gândește doar la acțiune, în clipa aceasta. Își spune: „Asta mă atrage și am s-o fac”. Apoi orice se întâmplă e binevenit, nu regretă niciodată. Omul adevărat nu regretă niciodată, nu se căiește, pentru că niciodată nu a făcut ceva împotriva propriei voințe.

Eu te învăț să fii o persoană autentică, totală, cu un imens respect de sine.

*

Personalitatea e o problemă: personalitatea nu se poate preschimba în nimic – în iubire, în meditație, în prietenie. Motivul e că personalitatea este o mască foarte subțire pe care i-o dă societatea individului. Și, până acum, societatea a făcut toate eforturile să vă amăgească, pe tine și pe toți ceilalți,

și să te faci să-ți concentrezi atenția asupra personalității ca și cum ea ar fi individualitatea ta.

Personalitatea e ceea ce ți-au dat alții. Individualitatea este ceva cu care te naști, care e natura sinelui tău. Nimeni nu ți-o poate da și nimeni nu ți-o poate lua.

Personalitatea poate fi dată și poate fi luată. De aceea, atunci când te identifici cu personalitatea ta, începi să te temi că ai s-o pierzi. Așa că oriunde vezi o graniță dincolo de care va trebui să te transformi, personalitatea ta se retrage. Ea nu poate trece de limita pe care o cunoaște. Este un strat foarte subțire, impus. În iubirea profundă ea se va evapora; în marea prietenie ea nu va fi de găsit deloc. Moartea personalității este totală în orice fel de comuniune.

Te identifici cu personalitatea: părinții, profesorii, vecinii, prietenii ți-au spus că ești una cu ea. Ei toți ți-au modelat personalitatea, i-au dat o formă și au făcut din tine ceva ce nu ești și nu poți fi niciodată. De aceea ești nefericit, închis în această personalitate.

Asta este închisoarea ta, dar și să ieși din ea ți-e frică. Nu știi că mai ai ceva în afară de asta. Situația e cam așa: crezi că ești totuna cu hainele tale, așa că firește că ți-e frică să rămâi gol. Nu e vorba doar de teama de a-ți lepăda hainele; teama e că, dacă îți lepezi hainele, ai să fii nimeni – și toată lumea va vedea spațiul gol. Ești gol pe dinăuntru, iar hainele îți dau substanța. Personalitatea se teme și e foarte firesc să se teamă.

Vei fi uimit: în clipa în care te despovărezi, poți să-ți desfaci aripile în existența vastă care te-a așteptat și te așteaptă.

Dacă în vorbele tale îți pui inima, elocința va veni singură. Dacă există ceva care trebuie exprimat de mâinile tale, ele vor avea grijă de asta; tu nu trebuie să faci nimic. Dacă la ochii tăi trebuie să ajungă ceva, va ajunge. Nu trebuie să aduci tu acel ceva, altfel toată treaba devine ipocrizie.

A trăi periculos înseamnă să nu pui condiții prostești – confort, comoditate, respectabilitate – între tine și viață. Lasă toate lucrurile astea și dă-i voie vieții să se întâmple. Lasă-te dus de viață, fără să te intereseze dacă ești sau nu pe autostradă, fără să te intereseze unde ai să ajungi la final. Numai foarte puțini oameni trăiesc. Nouăzeci și nouă virgulă nouă la sută dintre oameni se sinucid lent.

Ține minte un ultim lucru – e atât de important încât nu mi-aș ierta-o dacă l-aș uita: trăiește observând. Indiferent ce faci – mergi, stai, mănânci – sau dacă nu faci nimic, ci doar respiri, te odihnești, te relaxezi pe iarbă, nu uita că ești un observator.

Vei uita iar și iar asta. Te va preocupa un gând, te va acapara o emoție, un sentiment – orice îți va abate atenția de la observator. Adu-ți aminte și fugi înapoi în centrul tău de observare.

Observarea nu e o acțiune. Așa cum urmărești apusul de soare, sau norii pe cer, sau oamenii care trec pe stradă, urmărește traficul gândurilor și viselor și coșmarurilor – relevante, irelevante, logice, ilogice: tot ce se petrece. Și întotdeauna e oră de vârf. Observă pur și simplu, stai pe margine indiferent.

Egoul este o greșeală, la fel cum doi plus doi este egal cu cinci. Când privești în interior și cauți adevăratul sine, ajungi să știi că doi plus doi fac patru, nu cinci. Nu trebuie să renunți la nimic, însă ceva a dispărut din tine. Ceva care pretindea continuu că e sinele tău, ceva care îți distrugea toată viața, ceva care făcea totul vraiste nu mai e acum de găsit.

Te rog să ții minte un lucru: alții te pot lega de mâini și de picioare, dar nimeni nu te poate mântui. Numai tu te poți mântui și asta împiedicându-i pe alții să te încătușeze, să te prindă în lanțuri din ce în ce mai grele, să ridice ziduri din ce în ce mai mari în jurul tău.

Tu ești mântuitorul tău, salvarea ta.

Trebuie să ții minte că observarea nu e o artă, un meșteșug. Nu, este un talent. Tot ce trebuie să ții minte este să nu te îneci în râul care curge înăuntru. Și cum te îneci în el? Dacă devii activ în vreun fel, te îneci.

Trebuie să rămâi inactiv, pasiv, să nu faci nimic – să fii vigilent: „Nu trebuie să fac nimic; supărarea trece, o las să treacă. Adio“. Dacă vreun gând îți traversează mintea, bun sau rău, nu-ți bate capul. Singura ta preocupare este să-l observi, nu să-i dai un nume, nu să-l condamni, fiindcă toate acelea sunt acțiuni.

Nu e treaba ta. Dacă ești traversat de lăcomie, las-o să te traverseze; dacă ești traversat de mânie, las-o să te traverseze. Cine ești tu să te bagi? De ce te identifici atât cu mintea ta? De ce să începi să te gândești „Sunt lacom, sunt mânios“? E doar un gând de mânie aflat în trecere; lasă-l să treacă, tu doar observă.

A nu vorbi nu înseamnă tăcere. Poate că nu vorbești, poate că nu rostești nici un cuvânt, dar înăuntru aleargă o mie de gânduri. Zi de zi există un flux continuu de gânduri.

Rănile nu se vindecă acoperindu-le. Religia e un leac. Cuvintele meditație și medicament au aceeași rădăcină. Medicamentul e pentru corp; ce e medicamentul pentru corp, meditația e pentru suflet.

*

Medicamentul vindecă trupul, meditația îți vindecă ființa; ea este medicamentul lăuntric.

*

Ține minte: numai ceea ce trăiești e al tău. Doar ce cunoști tu știi cu adevărat.

*

Crede și nu vei găsi niciodată; orice vei găsi nu va fi decât proiecția credinței tale – nu va fi adevărul. Ce legătură are adevărul cu credința ta?

Îndoiește-te, și îndoiește-te total, pentru că îndoiala este un proces de curățare. Ea scoate din mintea ta toate deșeurile. Te face să fii iar inocent, să fii iarăși copilul pe care apoi l-au distrus părinții, preoții, politicienii, pedagogii. Trebuie să redescoperi acel copil. Trebuie să pornești din acel punct.

*

Pentru mine, cel mai mare miracol este să fii în armonie cu natura, să fii total în armonie cu natura. Dimineața, ești cu ea; seara, ești cu ea. La plăcere, ești cu ea; la durere, ești cu ea. Ești cu ea în viață, ești cu ea în

moarte. Nici o clipă nu ești în dezacord cu ea în vreo privință.

Acest acord total, acest acord absolut creează omul religios.

Trebuie înțeles cuvântul religie. Cuvântul este semnificativ: el înseamnă să pui părțile laolaltă, astfel încât părțile să nu mai fie părți, ci să devină întregul. Înțelesul de bază al cuvântului religie este împreunarea lucrurilor astfel încât partea nu mai e parte, ci devine întregul. Fiecare parte devine întregul, în inseparabilitate. Separat, fiecare parte e moartă; împreunate, apare o calitate nouă: calitatea întregului. Iar scopul religiei este să aducă în viața ta acea calitate.

Nu are nici o legătură cu Dumnezeu sau cu Diavolul. Dar felul în care au funcționat religiile în lume i-a schimbat întreaga calitate, textura însăși, în loc să facă din ea o știință a integrării astfel încât omul să fie unul, nu mai mulți. În mod obișnuit ești mulți, ești o mulțime. Religia preface această mulțime într-un singur întreg astfel încât totul în tine începe să funcționeze în armonie cu restul din tine și nu mai există conflict, divizare, ceartă – nimeni nu e superior, nimeni nu e inferior; ești un tot armonios.

Religiile din lume au ajutat omenirea să uite chiar și înțelesul cuvântului.

În toate religiile vechi, conceptul de Dumnezeu apare din frică; este o consolare; altfel nu există nici o dovadă a existenței lui Dumnezeu. Oamenii care cred în Dumnezeu sunt de fapt oameni care n-au încredere în ei. Au nevoie de o figură paternă, de un tată.

*

Eu nu sunt un mesia, nu-ți dau speranțe. Și aș vrea să nu uiți că nimeni altcineva nu te poate mântui – ideea e greșită. Tu ți-ai creat sclavia; cum pot să te eliberez eu? Leapădă-te de sclavie și fii liber.

Îți iubești lanțurile și vrei ca eu să te salvez. Ceri un lucru absurd. Tu ești cauza nefericirii, a suferințelor tale și vrei ca eu să te eliberez de nefericirea și suferințele tale. Și vei semăna mai departe aceleași semințe, continuând să fii aceeași persoană, udând aceleași cauze. Cine te poate salva? Și de ce te-ar salva cineva? Nu e responsabilitatea mea să te salvez. Nu eu te-am făcut ceea ce ești; tu te-ai făcut ce ești.

*

Nu trebuie să lăsăm nici un cotlon al existenței și ființei noastre să rămână necunoscut, în întuneric. Trebuie să aducem pretutindeni lumină. Iar dacă nu se întâmplă asta, vei fi nefericit, vei suferi. Crezurile tale n-o să te ajute; credința ta n-o să te ajute.

*

Când e lumină, întunericul dispare – nu că întunericul ar fugi. Întunericul nu există deloc – el e doar absența luminii.

Egoul este exact precum întunericul: el nu are o existență proprie. Este doar absența conștiinței. Așa că eu nu spun să lepezi egoul, spun să-l observi. Fii atent. Observă-l și vei fi surprins în câte straturi îl vei găsi.

*

Nietzsche spune: „Înainte să poți ajunge în vârful unui copac și să înțelegi florile care înfloresc acolo, trebuie să mergi adânc la rădăcini, pentru că acolo se află secretul. Și cu cât rădăcinile sunt mai adânci, cu atât mai înalt e copacul“. Așa că, cu cât dorința ta de a ajunge la înțelegere, la conștiință cosmică – pentru că acesta este lotusul suprem – este mai mare, cu atât mai mult va trebui să ajungi la cele mai adânci rădăcini din cel mai întunecat subteran.

Iar calea e una singură: numește-o meditație, numește-o conștientizare, numește-o atenție. Toate se reduc la același lucru – mai întâi devii mai atent la mintea ta conștientă, la ce se petrece în mintea ta conștientă. Și asta e o experiență frumoasă. Vei vedea că e ceva de-a dreptul hilar – o panoramă grozavă.

*

În orașelul copilăriei mele nu existau filme. Nu exista cinematograf. Acum există, dar în copilăria mea nu era. Singurul lucru disponibil era că, la răstimpuri, venea un pelerin cu o cutie mare. Nu știu cum se numea. În ea era o ferestruică. El deschidea ferestruica, tu îți lipeai ochii de ea, iar el învârtea un mâner și înăuntru se derula un film. Iar el povestea ce se întâmpla.

Am uitat tot ce am văzut în afară de un lucru, pe care nu-l pot uita dintr-un anumit motiv. Motivul e acela că se afla în toate acele cutii care treceau prin orașelul meu. Am văzut toate filmele, fiindcă ele costau doar o paisă. În fiecare cutie era alt film, dar o imagine se păstra mereu: spălătoreasa goală din Mumbai. De ce era în toate? – o femeie goală, foarte grasă, spălătoreasa goală din Mumbai. Era întotdeauna acolo. Poate că era o mare atracție, sau poate că oamenii erau admiratori ai acelei spălătorese goale. Iar ea era chiar urâtă; și de ce din Mumbai?

Dacă începi să privești... Ori de câte ori ai timp, stai liniștit și uită-te la ce trece prin mintea ta. Nu trebuie să judeci, pentru că, dacă judeci, mintea își schimbă imediat scenele conform judecății tale. Mintea e foarte sensibilă, ultrasensibilă. Dacă te simte că judeci, începe să-ți arate lucruri bune. Atunci n-o să-ți arate spălătoreasa goală din Mumbai, acea imagine va fi sărită. Așa că nu judeca, fiindcă atunci acea imagine va apărea obligatoriu.

Nu judeca, nu condamna, nu face aprecieri. Fii indiferent. Stai liniștit și uită-te la lucruri, la tot ce se întâmplă.

Mintea e în stare să exagereze foarte ușor. Îi place să exagereze, amplifică lucrurile în ambele sensuri. E de ajuns puțină durere ca mintea să facă mare caz în legătură cu ea. E de ajuns puțină suferință ca mintea să facă din ea cea mai mare suferință din lume. E de ajuns puțină plăcere ca să fii deasupra întregii lumi – nimeni în afară de tine nu mai știe ce e plăcerea. Te îndrăgostești de o femeie și te gândești: „Nu s-a mai întâmplat niciodată o astfel de iubire și niciodată n-o să se mai întâmple. Iubirea asta e unică“.

Asta se întâmplă peste tot și toată lumea se gândește: „Ce mi se întâmplă mie e unic!“ Mintea exagerează tot, amplifică; e un amplificator – iar tu o crezi.

Mintea face parte din societate, nu face parte din existență. De aceea, ca să crească, are nevoie de o societate. Cu cât societatea e mai organizată, cu atât mai bine se dezvoltă mintea.

*

Numai pe Biblie, pe cărți sfinte se adună praful. Pe o revistă Playboy nu se adună praful. Cine vrea să deschidă o carte sfântă?

*

Religiile v-au dat vieți confortabile, moduri de trai convenabile. Dar nu ai cum să trăiești dacă nu te hotărăști să trăiești periculos, dacă nu ești pregătit să intri în întuneric și să te cauți.

Iar eu îți spun că nu vei găsi răspunsul. Nimeni nu a găsit vreodată răspunsul. Toate răspunsurile sunt minciuni. Da, vei găsi realitatea, însă realitatea nu e răspunsul la întrebarea ta. Realitatea va fi moartea întrebării tale, iar când întrebarea dispare și nu există nici un răspuns, acel spațiu e mister.

*

Eu nu cred în a crede – asta trebuie să se înțeleagă în primul rând. Nimeni nu mă întreabă: „Crezi în soare? Crezi în lună?” Nimeni nu-mi pune întrebarea aceasta. Am întâlnit milioane de oameni și treizeci de ani am răspuns încontinuu la mii de întrebări. Nimeni nu mă întreabă: „Crezi în trandafir?” Nu e nevoie. Trandafirul există sau nu există. Numai ficțiunile, nu faptele trebuie să fie crezute.

Credința e confortabilă, convenabilă; ea amortăște mintea. E un fel de drog: face din tine un zombi. Zombiul poate să fie creștin, hindus, mahomedan – dar toți sunt zombi, cu etichete diferite. Și uneori se satură de o etichetă; așa că o schimbă: hindusul devine creștin, creștinul devine hindus – o etichetă

nouă, altă etichetă, dar în spatele etichetei este același sistem de credințe.

Distruge-ți credințele. Cu siguranță va fi inconfortabil, neconvenabil, dar nimic valoros nu se câștigă vreodată într-o existență confortabilă.

Nu poți să manipulezi prin strategii copilărești, prostești un om care este un tot armonios: „Dacă faci asta, vei ajunge în rai și la toate plăcerile lui; dacă faci asta, vei ajunge în iad și vei suferi veșnic“. Acest om va râde pur și simplu de toate prostiile astea.

El nu se teme de viitor: nu poți să creezi iadul. Nu e avid de viitor: nu poți să creezi raiul. Nu are nevoie de protecție, de cineva care să îl călăuzească, de cineva care să-l aducă undeva. Nu are scopuri, nu are motivații. Fiecare clipă e atât de completă încât nu așteaptă să fie întregită de altă clipă care va veni cândva în viața asta sau poate în viața următoare. Fiecare clipă e plină, prea plină, se revarsă, și tot ce cunoaște el este o recunoștință extraordinară pentru această existență frumoasă.

Nici asta nu o spune, pentru că existența nu înțelege limbajul. Acea recunoștință este însăși ființa lui. Așa că orice face, există recunoștință. Dacă nu face nimic, ci doar stă în tăcere, există recunoștință.

Ești răspunzător pentru ceea ce ești. Dacă ești nefericit, tu ești răspunzător. Nu arunca responsabilitatea asupra altcuiva, altfel nu te vei elibera niciodată de nefericire. Cum poți să fii liber dacă eu sunt răspunzător de nefericirea ta? Atunci, dacă nu te eliberez eu, nu poți să fii liber; asta e în mâinile mele. Iar dacă e în mâinile mele, poate să fie în mâinile altcuiva.

Cei care sunt cu mine trebuie să înțeleagă, oricât de greu și dureros este, că tu și numai tu ești răspunzător de tot ce ți se întâmplă. Odată ce îți accepți total responsabilitatea, devii matur.

Oricine trăiește conform unei reguli se distruge, se otrăvește, fiindcă regula a fost găsită de cineva care nu ești tu, undeva unde tu nu vei fi niciodată, într-un timp, într-un spațiu care nu sunt timpul tău și spațiul tău. Este foarte periculos să urmezi acea regulă. Îți vei abate viața de la centrul ei – te vei deforma. Încercând să te modelezi, nu vei face decât să te deformezi, să te desfigurezi.

Eu nu fac niciodată jocul altcuiva. Am propriul joc și îmi stabilesc singur regulile.

Numai orbii cred în lumină. Cei care au ochi nu cred în lumină; ei o văd pur și simplu. Nu vreau să crezi în ceva, vreau să ai ochi. Iar atunci când ai ochi, de ce să te mulțumești cu o credință și să rămâi orb?

Nu ești orb. Poate doar ții ochii închiși, poate că nimeni nu ți-a spus că poți să deschizi ochii.

*

Eu sunt un om obișnuit, la fel ca oricare. Dacă există o diferență, ea nu constă în calitate. E doar o diferență de cunoaștere: eu mă cunosc, tu nu te cunoști. În ceea ce privește ființa noastră, amândoi facem parte din aceeași existență, respirăm același aer. Doar că tu nu ai încercat să te cunoști. În clipa în care ajungi să te cunoști, nu mai există nici o diferență.

E ca și cum eu aș sta și m-aș uita la răsăritul soarelui, iar tu ai sta lângă mine cu ochii închiși. Soarele răsare și pentru tine, exact cum răsare pentru mine. E foarte frumos și plin de culoare – nu doar pentru mine, ci și pentru tine. Dar ce poate face soarele, dacă tu stai cu ochii închiși? Asta-i singura diferență. Este aceasta o diferență mare? Trebuie doar să fii scuturat și să ți se spună „Deschide ochii. E dimineață, noaptea s-a sfârșit“.

*

Așa cum știința face descoperiri în lumea obiectivă, din afară, religia face descoperiri în lumea interioară.

Ce este știința pentru existența obiectivă, religia este pentru lumea subiectivă.

Metodele lor sunt exact la fel. Știința îi spune observație, religia îi spune conștientizare. Știința îi spune experiment, religia îi spune experiență. Știința vrea să efectuezi experimentul fără nici o prejudecată în minte, fără nici o convingere prealabilă. Trebuie să fii deschis, disponibil. Nu trebuie să impui nimic realității. Trebuie doar să fii disponibil în fața realității, indiferent care este ea, chiar dacă ea contravine tuturor ideilor tale. Trebuie să renunți la acele idei – dar realitatea nu poate fi negată.

*

Efortul științific înseamnă să-ți riști mintea pentru realitate, să-ți lași mintea deoparte pentru realitate. Realitatea contează, nu ce crezi tu despre ea. Gândirea ta ar putea fi corectă sau ar putea fi greșită, dar realitatea va hotărî asta. Nu mintea ta decide ce e corect și ce e greșit.

La fel stau lucrurile cu o religie autentică, o religie științifică.

Omul se naște cu o potențialitate necunoscută, incognoscibilă. Fața lui originală nu e disponibilă când vine pe lume. Trebuie să o găsească; are să fie o descoperire și tocmai aici e frumusețea.

Aceasta este diferența dintre o ființă și un lucru. Un lucru nu are potențial; el este ce este. Scaunul nu o să devină altceva, e scaun. Masa e masă, nu are potențialitate, are doar realitate. Nu e sămânța a ceva. Omul nu este lucru. Din asta provin toate necazurile și toate bucuriile, toate provocările, toate tulburările.

Eu îl dau la o parte pe Dumnezeu ca să nu poți să-l învinuiești pe bietul moșneag. A fost destul învinuit pentru toate: el a creat lumea, el a creat asta, el a creat aia. Eu îl dezvinovățesc de toate.

Dumnezeu nu există. Tu l-ai creat, doar ca să arunci asupra lui responsabilitatea ta. Ia-ți înapoi responsabilitatea.

*

Universul vrea să fii așa – de asta ești așa. Universul are nevoie de tine așa, altfel ar fi creat pe altcineva, nu pe tine. Așa că, după mine, singurul lucru nereligios este să nu fii tu însuți.

*

Fii tu însuți fără nici un fel de condiții. Fii tu însuți și ești religios pentru că ești sănătos, ești întreg.

*

Ai venit pe lume ca o carte deschisă, cu foi albe, nescrise. Tu trebuie să-ți scrii soarta; nu există nimeni care să-ți scrie soarta. Cine îți va scrie soarta? Și cum? Și de ce? Ai venit pe lume o potențialitate deschisă, o potențialitate pluridimensională. Tu trebuie să-ți scrii soarta. Tu trebuie să-ți crezi destinul. Trebuie să devii tu însuți.

Nu te naști cu un sine gata făcut. Te naști doar ca sămânță și poți să și mori fiind doar sămânță. Dar poți să devii o floare, poți să devii un copac.

*

Cum poți să scapi de tine însuți? Poți să încerci, dar întotdeauna vei constata că ești acolo. Te poți ascunde după copaci și după munți, în peșteri,

dar oriunde te vei uita, vei vedea că ești acolo. Unde poți să fugi de tine însuți?

Atunci când ceva este foarte evident, îl consideri indiscutabil. Când ceva e prea aproape de ochii tăi, nu-l vezi; ca să vezi, e nevoie de puțină distanță.

Așa că primul lucru pe care aș vrea să-l ții minte este că nu numai în ziua de azi omenirea este nefericită. A fost întotdeauna nefericită. Nefericirea aproape că a devenit o a doua noastră natură. Trăim în ea de mii de ani. Acea apropiere nu ne permite să o vedem; altfel e foarte evidentă.

Ca să vezi ceea ce este evident îți trebuie o vedere de copil, iar noi toți purtăm mii de ani în ochi. Ochii noștri sunt bătrâni; ei nu pot să vadă cu o vedere nouă. Au acceptat deja niște lucruri și au uitat că lucrurile acelea sunt însăși cauza nefericirii.

E foarte ieftin să devii plin de cunoștințe. Există scripturi, există biblioteci, există universități – e foarte ușor să devii cunoscător. Și, odată ce ai devenit cunoscător, ești într-un spațiu foarte sensibil pentru că egoul ar vrea să creadă că asta este cunoașterea ta, nu doar o acumulare de cunoștințe – că este înțelepciunea ta. Egoul ar vrea să transforme cunoașterea în înțelepciune. Vei începe să crezi că știi.

Nu știi nimic. Știi doar cărțile și ce scrie în ele. Poate că acele cărți sunt scrise de oameni ca tine – nouăzeci și nouă la sută din cărți sunt scrise de alți oameni studioși. De fapt, dacă citești zece cărți, mintea ți se umple atât de tare de prostii încât ai vrea să le verși într-o a unsprezecea carte. Ce altceva ai să faci cu ele? Trebuie să te despovărezi.

A vedea nu înseamnă a gândi. Soarele răsare: dacă te gândești la asta, ratezi răsăritul pentru că, în timp ce te gândești la el, te îndepărtezi de el. Cu gândul poți să călătorești multe mile, iar gândul e mai rapid decât orice altceva.

Dacă vezi răsăritul, atunci un lucru este sigur: nu te gândești la el. Numai atunci îl vezi. Gândirea devine un vâl pe ochi. Ea conferă realității culoarea proprie, îi impune propria idee. Nu lasă realitatea să ajungă la tine, se impune asupra realității. Este o abatere de la realitate.

De aceea nici un filosof nu a fost în stare să cunoască adevărul. Toți filosofii se gândesc la adevăr, dar a te gândi la adevăr este o imposibilitate. Fie îl cunoști, fie nu. Dacă îl cunoști, nu e nevoie să te gândești la el. Dacă nu îl cunoști, cum te poți gândi la el? Un filosof care se gândește la adevăr este exact precum un orb care se gândește la lumină. Dacă ai ochi, nu te gândești la lumină, o vezi. A vedea e un proces total diferit; este un produs secundar al meditației.

Rămâi pur și simplu cu viața care dansează în tine, care respiră în tine. Trebuie să te apropii de tine ca s-o cunoști. Poate că ești prea departe de tine însuși, preocupările te-au dus departe. Trebuie să te întorci acasă.

Ține minte că timpul cât ești viu este foarte prețios – nu pierde nici o clipă.

Poți să fii doar tu însuși și nimic altceva. Și e frumos să fii tu însuși. Tot ce e original are frumusețe, prospețime, parfum, vioiciune. Imitațiile sunt moarte, lipsite de strălucire, false, sintetice. Poți să te prefaci, dar pe cine păcălești? Nu păcălești pe nimeni, decât pe tine însuși. Și ce rost are să păcălești, ce ai de câștigat?

Înainte să poți ajunge să te cunoști, trebuie să fii tu însuși. Trebuie să lepezi toate personalitățile ca pe niște haine și trebuie să ajungi la nuditatea ta absolută. Începutul pornește de acolo și atunci al doilea lucru e simplu.

Eu pot să mișc mâna asta fără să fiu deloc atent și pot, de asemenea, să mișc mâna asta urmărind foarte atent din interior întreaga mișcare. Mișcările sunt total diferite. Prima mișcare este mecanică, de robot. A doua mișcare este o mișcare conștientă. Iar atunci când ești conștient, simți mâna din interior; când nu ești conștient, cunoști mâna doar din afară.

Ți-ai cunoscut fața numai în oglindă, din exterior, pentru că nu ești observator. Dacă începi să observi, îți vei simți fața din interior. Și este o experiență grozavă să te observi din interior: încetul cu încetul încep să se întâmple lucruri ciudate, gândurile dispar, sentimentele dispar, emoțiile

dispar. Și liniștea te înconjoară. Ești ca o insulă în mijlocul unui ocean de tăcere, doar un observator – de parcă în centrul ființei tale ar arde o flacără de lumină, ce radiază în întreaga ta ființă.

Toată lumea îți spune să stai în banca ta. De ce? Ai o viață atât de scurtă, de ce să stai în banca ta?

Sari cât de sus poți.

Dansează cât poți de nebunește.

Viața nu pleacă nicăieri; face doar o plimbare de dimineață. Alege încotro curge întreaga ta ființă, încotro bate vântul. Mergi pe acea cărare până unde duce ea și nu te aștepta să găsești ceva.

Eu n-am fost niciodată luat prin surprindere, pentru că niciodată nu m-am așteptat la ceva. Așa că nu se pune problema de surpriză – totul e o surpriză. Și nu se pune problema de dezamăgire. Totul e o întâlnire! Dacă se întâmplă, bine; dacă nu se întâmplă, și mai bine.

Este bine să cazi de câteva ori, să te rănești, să te ridici iar – să rătăcești calea de câteva ori. Nu e nimic rău. În clipa în care constăți că ai luat-o pe

căi greșite, întoarce-te. Viața trebuie învățată prin încercări și greșeli.

Păcatul e o tehnică a pseudoreligiilor. Religia adevărată nu are nevoie deloc de acest concept. Pseudoreligia nu poate trăi fără ideea de păcat, fiindcă păcatul este tehnica prin care oamenilor li se inoculează vinovăția.

Trebuie să înțelegi întreaga strategie a păcatului și a vinovăției. Dacă nu faci o persoană să se simtă vinovată, nu o poți înrobi psihic. E imposibil să o întemnițezi într-o anumită ideologie, într-un anumit sistem de credințe. Dar odată ce i-ai inoculat vinovăția, ai luat tot ce era curajos în ea, ai distrus tot ce era aventuros în ea – i-ai înăbușit orice posibilitate de a fi vreodată un individ de sine stătător. Cu ideea de vinovăție, aproape că ai omorât potențialul uman din el. Nu mai poate fi niciodată independent. Vinovăția îl va sili să fie dependent de un mesia, de o învățătură religioasă, de Dumnezeu, de conceptele de rai și iad și așa mai departe.

E foarte simplu să inoculezi vinovăția: nu trebuie decât să numești greșelile păcate.

Iisus spune întruna: „Căiți-vă! Căiți-vă!“ De ce? Fiindcă Adam și Eva au mâncat un măr?

Există un singur păcat: neștiința. Și în fiecare clipă ești pedepsit pentru el – nu există altă pedeapsă.

Vrei mai mult de-atât? Suferi, ești nefericit, ești neliniștit, ești îndurerat – și tot mai speri să fii aruncat în iad? Nu ești mulțumit cu nefericirea prin care treci? Crezi că în iad o să fie mai bine decât unde ești acum? Ce pedeapsă mai există?

Fiecare clipă de inconștiență poartă pedeapsa ei și fiecare clipă de conștiență poartă răsplata ei. Ele sunt inseparabile, nu pot fi despărțite.

Toate societățile recomandă: asta e corect, iar aia e greșit. Dar te pot ele împiedica să faci ce numesc ele greșit? Necazul e că ce numesc ele greșit este de cele mai multe ori natural – te atrage. E greșit, dar e natural, așa că există profunda atracție spre natural. Trebuie să creeze o teamă care să fie mai puternică decât atracția naturală. Prin urmare, a trebuit să fie inventat iadul.

Din prima zi în care se naște copilul începem să-i creăm o conștiință: o parte mică ce condamnă întruna tot ce societatea nu vrea să ai în tine și apreciază încontinuu tot ce societatea vrea să ai în tine. Nu mai ești întreg. Conștiința te forțează încontinuu, așa că întotdeauna trebuie să fii atent. Dumnezeu se uită! – vede fiecare gest, fiecare gând, Dumnezeu se uită. Așa că atenție!

Nici chiar în gânduri nu ți se lasă libertate: Dumnezeu stă la pândă. Ce Dumnezeu e acesta care se uită pe furiș? Când ești în baie, el se uită pe gaura cheii; nu vrea să te lase singur nici măcar în baie.

*

Trebuie să înțelegi aceste două cuvinte: conștiință și conștiință. Conștiința e a ta. Conștiința e dată de societate, ea este un lucru impus conștiinței tale.

Societăți diferite îi impun conștiinței tale idei diferite, dar toate impun ceva. Și, odată ce conștiinței tale îi este impus ceva, nu îți mai auzi conștiința, ea este departe. Între tine și conștiința ta se înalță un zid gros de conștiință pe care societatea ți l-a impus chiar din copilărie. Și atitudinea lor dă rezultate.

*

Renunță la ceva și te vei atașa mai mult de el decât atunci când nu renunțaseși la el. Minte ta îi va da mereu târcoale.

*

Reprimarea înseamnă doar să îți minte că natura ta e dușmanul tău – că trebuie s-o combați, trebuie s-o ucizi, trebuie să o distrugi, să fii mai presus decât ea. Numai atunci ești sfânt.

Acum lucrul acesta e imposibil. Nimeni nu a putut să fie vreodată mai presus de natură: oriunde ești, ești în interiorul naturii. Da, poți să te schilodești, poți să-ți tai membrele până ajung la dimensiunea prescrisă de sfânta scriptură a ta, poți să suferi, poți să te torturezi cât vrei – însă natura nu o poți depăși, nu poți să treci dincolo de ea. Natura e peste tot, nu există ceva dincolo de ea. Ceea ce e dincolo este tot în interiorul naturii, nu în afara ei.

Așa că cei care se luptă cu natura niciodată nu trec dincolo de ea. Eșecul lor continuu îi face nefericiți, îi dezechilibrează mintal, îi dereglează psihic. Toate aceste lucruri sunt bune pentru preot; el te exploatează. Profesia lui este să te ajute, însă înainte să te poată ajuta, trebuie să fii pus într-o situație în care să ai nevoie de ajutor.

Nu asculta de nimeni, ascultă doar de ființa ta. Mergi fără teamă, liber, oriunde te duce ea.

Odată ce vezi un anumit adevăr nu poți decât să te supui lui. Însă trebuie să-l vezi tu, trebuie să-l percepi tu, trebuie să-ți dai seama de el tu însuși. Începe cu nesupunerea.

Societatea îți va da tot, dacă îi dai libertatea ta. Îți va da respectabilitate, îți va da o funcție înaltă în ierarhie, în birocratie – dar trebuie să renunți la un lucru: la libertatea ta, la individualitatea ta. Trebuie să devii un membru al mulțimii. Mulțimea urăște persoana care nu face parte din ea. Mulțimea devine foarte agitată dacă vede în rândurile ei un străin, pentru că străinul devine un semn de întrebare.

Îți spun că ești răspunzător numai față de tine. Iar miracolul acestei afirmații este că, dacă ești răspunzător față de ființa ta, vei descoperi că

multe responsabilități vor fi îndeplinite fără să te gândești deloc la ele.

Viața are nevoie de transformare, iar transformarea înseamnă să lucrezi mult cu tine însuși. Nu e o joacă de copii: „Crede în Iisus Hristos, citește iar și iar Biblia și vei fi salvat“. Salvat de la ce? De la transformare!

Religia a condamnat sexul, a condamnat iubirea ta de mâncare – a condamnat tot ce îți poate plăcea –, a condamnat muzica, a condamnat arta, a condamnat cântatul, a condamnat dansul. Dacă te uiți prin lume și aduni laolaltă ce au condamnat toate religiile, vei vedea că ele au condamnat întreaga omenire.

Fiecare religie a făcut-o într-o anumită măsură. Dacă tu condamni complet întreaga omenire, o persoană ar putea să-și piardă cumpătul. Trebuie să o faci cu măsură, astfel încât persoana să fie condamnată, să se simtă vinovată, să vrea să fie scăpată de vinovăție și să fie gata să-ți accepte ajutorul. Nu trebuie să o condamni atât de mult încât ea să fugă de tine sau să se arunce în ocean și să-și pună capăt vieții. Asta nu va fi o afacere bună.

Dumnezeu nu e decât ideea noastră de dictator suprem, de Adolf Hitler suprem.

*

Eu sunt împotriva rugăciunii pentru că în esență este o afacere. Ea înseamnă să-l mituiești pe Dumnezeu – înseamnă să speri că poți să-i perieștii egoul: „Tu ești mare, ești milos, poți să faci orice vrei“. Și spui toate astea pentru că vrei ceva.

*

În existență, cel mai mic fir de iarbă are aceeași importanță și aceeași frumusețe precum cea mai mare stea. Nu există ierarhie. Nimeni nu e superior, nimeni nu e inferior.

*

Existența e foarte generoasă: întotdeauna iartă, nu pedepsește niciodată. Însă la existență ajungi numai prin tăcerea cea mai profundă.

*

A influența înseamnă a interveni, a încălca teritoriul, a târî o persoană pe un drum care nu e al ei, a o obliga să facă lucruri la care nu s-a gândit niciodată înainte. Influențarea unei persoane este cel mai violent lucru din lume.

Eu n-am încercat niciodată să influențez pe cineva. E altceva dacă cineva vede un adevăr în ceea ce spun eu sau în felul în care sunt eu, însă eu nu fac nici un efort să-l influențez. Dacă, în ciuda acestui lucru, el este în stare să vadă ceva, atunci întreaga responsabilitate este a lui.

Iisus le spune ucenicilor săi: „În ziua judecății am să-mi aleg oile și am să-i spun lui Dumnezeu: «Aceștia sunt oamenii mei – trebuie să fie salvați. De alții nu mă interesează»“. Dacă există o zi a judecății – nu există, dar să zicem că ar exista –, dacă există o zi a judecății și dacă eu ar trebui să aleg, n-aș fi în stare să gădesc nici măcar o oaie, fiindcă niciodată n-am influențat pe cineva. Atunci când influențezi pe cineva, tu devii păstorul, iar acea persoană devine doar o oaie. Reduci ființele umane la niște oi, le iei umanitatea. Spunând că le salvezi, le distrugi.

Nu te lăsa influențat de nimeni. Nu te lăsa impresionat de nimeni. Uită-te, vezi, fii conștient – și alege. Dar ține minte că responsabilitatea este a ta.

Să nu faci niciodată rău nimănui, dar nici să nu lași pe cineva să-ți facă rău; numai așa putem să creăm o lume umană.

Omul care se respectă pe sine nu poate să umilească pe nimeni altcineva pentru că știe că în fiecare ființă se ascunde același sine – chiar și în copaci și în pietre. Poate că în piatră el doarme dus, dar asta nu contează; este aceeași existență în forme diferite.

Omul care se respectă pe sine se pomenește brusc respectând întregul univers.

*

Să simți viața și să trăiești viața în totalitatea ei, să o trăiești cu atâta pasiune și intensitate încât fiecare clipă să devină o clipă de veșnicie – acesta ar trebui să fie scopul unei religii. Iar eu asta te învăț: să mănânci din copacul cunoașterii. Să devii un cunoscător. Ignoranța și întunericul trebuie să dispară din tine. Trebuie să devii mai conștient, mai cunoscător, mai atent.

Eu te învăț să trăiești viața atât de pătimăș, atât de total, cu atâta iubire, încât să poți gusta ceva din eternitate în ea. Ori de câte ori trăiești clipa, uitând de trecut, uitând de viitor, acea clipă îți oferă gustul eternității.

*

Iar Adam și Eva n-au comis o infracțiune majoră – au fost doar puțin curioși. Cred că oricine are puțină judecată ar fi făcut la fel. Este absolut sigur că așa s-ar întâmpla, pentru că nevoia de a cunoaște este adânc înrădăcinată în om. Nu e un păcat, face parte integrantă din natura lui.

*

Ai fost răsplătit cu viață și conștiență. Ești unic în această existență. Copacii au viață, dar n-au conștiență. Animalele au creier, dar n-au posibilitatea conștientizării. Omul e suprem în toată această existență.

*

Cel mai mare păcat e supunerea. Ascultă-ți inteligența și, dacă ceva ți se pare corect, fă-l. Asta nu înseamnă că te supui, ci că-ți urmezi inteligența.

Dacă inteligența ta consideră că ceva e rău, opune-te ordinului cu orice risc, indiferent de consecințe. Nici un ordin nu e mai important decât inteligența ta.

*

De ce religiile te fac să te opui instinctelor tale naturale? Doar pentru a te face să te simți vinovat. Dă-mi voie să repet acest cuvânt, vinovat. Așa te pot distruge, te pot exploata, te pot modela, te pot umili, îți omoară respectul de sine. Odată inculcată vinovăția, odată ce începi să-ți spui „Sunt o persoană vinovată, sunt un păcătos“, treaba lor e terminată. Atunci cine te poate salva? Atunci e nevoie de un salvator. Dar mai întâi se creează boala.

*

Odată ce ți s-a inculcat vinovăția, ești în ghearele preotului. Acum nu poți să scapi pentru că el este singurul care poate curăța toate părțile rușinoase din tine, poate să te facă să stai în fața lui Dumnezeu fără să-ți fie rușine.

El creează ficțiunea reprezentată de Dumnezeu. El creează ficțiunea reprezentată de vinovăție. El creează ficțiunea că într-o zi va trebui să stai în fața lui Dumnezeu, așa că fii atât de curat și atât de pur încât să poți sta în fața lui fără teamă și fără rușine.

*

Adevărul nu are nevoie să fie apărat. Atunci când spui adevărul, el este evident, complet. Nu mai e nevoie de nimic, de nici o susținere. El în sine are autenticitate. Minciuna e goală, nu are caracter evident. Dar poți să prostesti oamenii spunându-le o serie de minciuni. Poate că una ar putea să o descopere, dar când li se spun mii de minciuni, e foarte greu să descopere minciuna de bază în această mulțime.

Dumnezeu e minciuna de bază și are nevoie de mii de teologii în lume pentru a o proteja.

*

Nu e vorba despre a crede sau de nu a crede – nu există nimeni în care să crezi sau în care să nu crezi. Nu există Dumnezeu!

*

Așa că te rog să ții minte: nu spune că eu sunt un necredincios. Nu-s nici credincios, nici necredincios. Spun doar că toată treaba e doar o proiecție a minții umane și e vremea să nu mai jucăm acest joc împotriva noastră înșine.

E vremea să ne luăm adio pentru totdeauna de la Dumnezeu.

*

Perfect, absolut, atotputernic, atotcunoscător, omniprezent – acestea sunt cuvintele folosite pentru Dumnezeu de toate religiile; Dumnezeu e mort, nu poate fi viu, nu poate respira. Nu, eu resping un astfel de Dumnezeu, deoarece cu un asemenea Dumnezeu mort întregul univers ar fi mort.

Dumnezeirea e o cu totul altă dimensiune: atunci verdele copacilor, înflorirea trandafirului, pasărea în zbor – toate fac parte din ea. Atunci Dumnezeu nu e separat de Univers. Atunci el este însuși sufletul universului. Atunci universul vibrează, pulsează, respiră: dumnezeire.

Te rog să nu mă înțelegi greșit când spun că Dumnezeu este o ficțiune. Dumnezeu e o ficțiune, dar dumnezeirea nu e o ficțiune, e o calitate.

Dumnezeu ca persoană e o ficțiune. Nu există nici un Dumnezeu care să stea în cer și să creeze lumea. Și crezi că un Dumnezeu ar crea o astfel de brambureală pe care o numești lume? Atunci ce i-ar mai rămâne Diavolului? Dacă cineva a creat lumea, atunci trebuie să fi fost Diavolul, nu putea să fie Dumnezeu.

O să te mire când spun că, în adâncul inimii lor, toți creștinii sunt supărați pe Iisus. El a promis să-i mântuiască și nu s-a întâmplat nimic. A promis, a spus: „Curând veți fi în Împărăția lui Dumnezeu, curând veți fi cu mine în Împărăția lui Dumnezeu“. Și au trecut două mii de ani și acel „curând“ încă nu a venit. Când o să vină?

Toți creștinii sunt mânioși pe Iisus. Și din cauza acestei mâni creștinii dau

dovadă de prea mult fanatism pentru Iisus, astfel ca nimeni să nu-și dea seama că ei sunt supărați. De fapt, creștinul nu vrea să știe nici măcar el însuși că e supărat, că a fost păcălit, că i s-a dat o credință iluzorie – că timp de două mii de ani oamenii au trăit și au murit cu această credință, fără să se dezvolte, fără să ajungă undeva, fără să găsească ceva. Omul se teme de această supărare, de această mânie. Pentru a o înăbuși el merge la biserică, se roagă la Iisus, sau la Krishna, sau la Mahommed. Însă, mai devreme sau mai târziu, el o să se simtă frustrat, deoarece credința nu o să-i dea adevărul. Nu o să-i dea apa vie a vieții.

*

Când Iisus trăia, era periculos să fii cu el. Nici un afacerist nu voia să se apropie de el – doar practicanții de jocuri de noroc își asumau riscul de a fi cu el. Era periculos să fii cu el – putea fi răstignit, așa că și tu puteai să fii răstignit.

Dar odată ce a murit, a apărut o mare oportunitate pentru afaceri. Au început să se adune persoane de alt gen: preoți, papi, imami, rabini – învățați, erudiți, plini de argumente, dogmatici. Ei au creat dogma, crezul. Ei au creat cultul.

În jurul trupului neînsuflețit al unei persoane religioase se creează un cult. Creștinismul este un cult.

*

Ideile pe care tu le numești religioase nu sunt religioase, ci doar superstiții care s-au perpetuat de-a lungul veacurilor – vechimea lor le-a făcut să pară adevăr.

*

Religiile diferite au folosit metode diferite pentru a-ți inculca ideea că te-ai născut din păcatul originar, dar au trebuit neapărat să te convingă că te-ai născut din păcat. De aceea Iisus s-a născut dintr-o virgină, pentru că, dacă te naști în urma unei relații sexuale, înseamnă că te naști din păcat. Sexul e păcat.

*

Mă întreb cum a lăsat-o însărcinată Sfântul Duh pe Fecioara Maria. Nu cred că a apelat la inseminare artificială. Cum a rămas biata femeie gravidă? Dar creștinii l-au făcut pe sărmanul Iisus bastard, doar ca să-l ferească de păcatul sexului. Toată lumea s-a născut din sex, s-a născut din păcat – numai Iisus nu. Iisus e special.

*

Dacă tu condamni sexul, nu mai poți să-i transformi energia. Și este pur și simplu energie. Ea se poate deplasa în orice direcție – în jos, în sus. Dacă accepți sexul, acceptarea îl face să se deplaseze în sus pentru că te-ai împrietenit cu el. În clipa în care îl respingi îți faci un dușman, crezi în tine o scindare.

*

Energia sexuală îndreptată în jos servește biologia, iar energia sexuală îndreptată în sus servește spiritualitatea. Dar e aceeași energie; nu contează ce nume vrei să-i dai.

Renunțarea este abandonarea forțată a diverselor lucruri, iar atunci când faci ceva cu forța, nimic nu este de fapt abandonat, ci doar intră mai adânc în subconștientul tău. Devine o problemă mai mare decât înainte. Acum va căuta să apară sub forme diferite, în alte veșminte sau cu alte măști și s-ar putea să nu-l recunoști. Dar el se va impune cu forța. Tu i-ai dat acea forță, îngropându-l adânc în subconștientul tău.

Atunci când forțezi ceva, îi dai forță. Îl faci mai puternic, faci dușmanul să se ascundă în tine, în întuneric, de unde devii mai vulnerabil. Când era în conștient, era la lumină; era mai puțin vulnerabil.

Renunțarea înseamnă reprimare.

Nu există nimic mare, nimic măreț; viața constă din lucruri foarte mici. Așa că, dacă vei deveni interesat de așa-zisele lucruri mari, vei rata viața.

Viața constă din băutul unei cești de ceai, din statul la bârfă cu un prieten, din ieșitul la o plimbare de dimineață, fără o țintă anume, fără un scop, o plimbare din care te poți întoarce oricând; din gătitul unei mese pentru o persoană iubită, din gătitul pentru tine, pentru că îți iubești și propriul corp. Viața constă din spălatul hainelor, măturatul podelei, udatul grădinii...

Ea se află în aceste lucruri mici, foarte mărunte: în salutul adresat unui

străin, care nu era deloc necesar pentru că nu se punea problema vreunei afaceri cu străinul. Omul care poate saluta un străin poate saluta și o floare, poate saluta și un copac, le poate cânta un cântec păsărilor.

Nouăzeci la sută dintre bolile psihice din lume nu sunt decât sexualitate reprimată, după cum tot sexualitate reprimată sunt cincizeci la sută dintre bolile trupești. Dacă am accepta în mod firesc sexualitatea, nouăzeci la sută dintre bolile psihice ar dispărea pur și simplu fără urmă. La fel s-ar întâmpla cu cincizeci la sută dintre bolile trupești. Și, pentru prima dată, ființele umane ar intra într-o eră cu totul nouă – era sănătății prospere, a integrității.

Regula de aur a vieții este că nu există reguli de aur. E imposibil; viața e vastă, e imensă, e foarte ciudată, misterioasă. Nu poate fi redusă la o regulă, la o maximă. Toate maximele sunt necorespunzătoare, sunt prea mici; nu pot cuprinde viața și energiile ei vitale. De aceea regula de aur e importantă: nu există reguli de aur.

Omul autentic nu trăiește după reguli, maxime, porunci. Pseudo-omul trăiește așa. Omul autentic trăiește pur și simplu.

Oamenii inconștienți sunt previzibili, poți să-i manevrezi ușor. Deoarece ei

reacționează, poți să-i determini să facă anumite lucruri, să spună anumite lucruri – chiar lucruri pe care niciodată n-au vrut să le facă sau să le spună.

Dar omul conștient, omul autentic religios doar răspunde. El nu e în mâinile tale; nu-l poți umili, nu-l poți obliga să facă ceva. Nu reușești să scoți de la el nici măcar o propoziție. El face doar ceea ce îi spune conștiința lui că e potrivit în acea clipă.

Când nu ești conștient, creezi tot mai multe probleme; ele te vor îndepărta din ce în ce mai mult de natura ta și va fi foarte greu să le rezolvi, pentru că sunt false.

Chiar dacă reușești să le rezolvi, n-ai rezolvat nimic. Perversiunea ta se va deplasa în altă direcție, va lua altă formă. S-ar putea să nu intre pe aceeași ușă; va găsi altă ușă. Casa ta are multe uși, iar pe multe dintre ele nici nu le știi.

Dar când e lumină, când ești conștient, îți cunoști casa pentru prima dată, cu toate ușile și toate ferestrele ei. Iar când casa e luminată, nu spui: „Trebuie să fac asta, nu trebuie să fac aia“. Nu e nevoie; faci doar ceea ce e bine.

Oamenii mă întreabă mereu „Ce e bine și ce e rău?“ Răspunsul meu este: Tot ce vine din cunoaștere este bine, tot ce vine din necunoaștere este rău. Acțiunile nu sunt bune sau rele. Sursa din care vin ele este bună sau rea.

Ai simțit vreodată că existența este zgârcită? De ce e nevoie de atâtea stele? Proștii care pun întrebarea asta, dacă l-ar întâlni pe creatorul în care cred,

I-ar întreba: „De ce e nevoie de atâtea stele? De ce luxul acesta? N-ar merge și mai puține? De ce e nevoie de atâtea păsări, de atâtea animale, de atâtea ființe umane?”

Și știi că oamenii de știință au recunoscut că pe cel puțin cincizeci de mii de planete există viață? Nu știm ce culori a îmbrăcat acolo, ce formă, ce frumusețe, ce fel de ființe au evoluat acolo, dar un lucru e sigur, și anume că existența debordează. Ea e abundentă în toate privințele. Nu e o existență săracă, nu. Sărăcia este creația omului.

E ciudat că Dumnezeu stă pe tron, bârfind cu Sfântul Duh, jucându-se cu singurul său fiu zămislit, Iisus, iar Diavolul aleargă în toată lumea, creându-i pe Adolf Hitler, Iosif Stalin, Benito Mussolini, Mao Zedong... Întreaga istorie pare să fie în proporție de nouăzeci și nouă virgulă nouă la sută creația Diavolului.

Doar spunând „Binecuvântați sunt cei săraci, căci a lor va fi Împărăția Cerurilor“ nu schimbi sărăcia. Altfel, în două mii de ani preoții creștini ar fi eradicat sărăcia. Sărăcia continuă să crească, oamenii binecuvântați continuă să se înmulțească.

De fapt, vor fi atâția oameni binecuvântați încât în Împărăția Cerurilor vor săraci din nou, căci, fiind atât de numeroși, nu vor putea căpăta o parte prea însemnată din ea.

De ce e nevoie de națiuni? Pământul este un singur tot. Doar pe hărți se trasează linii și oamenii se luptă și ucid și omoară din cauza acelor linii. E un joc prostesc.

E imposibil de înțeles cum de lucrul acesta poate continua, afară doar de cazul în care această întreagă umanitate e nebună. De ce e nevoie de națiuni? De ce e nevoie de pașapoarte și vize și granițe? Acest pământ ne aparține nouă și toți avem dreptul să fim acolo unde vrem să fim.

Politicienii și preoții conspiră în mod constant, lucrează mână în mână. Politicianul are puterea politică; preotul are puterea religioasă. Politicianul îl protejează pe preot, preotul îl binecuvântează pe politician – iar masele sunt exploatare, stoarse. Sângele lor e supt și de politicieni, și de preoți.

Elimină-l pe Dumnezeu și elimini politicienii, elimini politica, elimini preotul, elimini conspirația dintre preot și politician. Și odată cu eliminarea acestora doi, cincizeci la sută dintre suferințele tale vor dispărea.

Lumea poate fi cu adevărat un paradis. De fapt, nu există alt paradis decât dacă facem noi unul aici.

Toate religiile predică: „Ajută-i pe cei săraci“, dar nici o religie nu e gata să spună: „Acceptă măsurile contraceptive ca să se reducă populația“.

Eu sunt întru totul pentru contracepție.

Dacă respecti viața, ți-e greu să rupi chiar și o floare. Îți place floarea, iubești floarea, mângâi floarea, o săruți – dar rupând-o, o distrugi și îi faci rău plantei care e vie la fel ca tine.

Nonviolența spune să nu ucizi pe alții. Crezi că e destul? E doar o formulare negativă: nu-i ucide pe alții, nu le face rău altora. E destul?

Respectul față de viață spune să împarți, să oferi bucuria ta, iubirea ta, pacea ta, extazul tău. Să împarți tot ce poți. Dacă ești respectuos cu viața, atunci respectul devine venerare, atunci simți peste tot existența vie. Atunci udarea unui copac devine venerare, atunci hrănirea unui oaspete devine venerare.

Orice trăsnet poate să apese pe un buton și să pună capăt întregii omeniri, să pună capăt vieții pe pământ. Dar poate în adâncul inimii ei și omenirea vrea să scape de sine. Poate că oamenii nu sunt destul de curajoși să se sinucidă individual, dar la nivel de mase sunt gata să moară.

*

Religiile i-au dat omului ficțiuni pentru care să trăiască. Acum toate aceste ficțiuni sunt distruse și omului nu i-a mai rămas pentru ce să trăiască – de aici chinul. Chinul nu e o stare obișnuită de neliniște. Aceasta se concentrează întotdeauna asupra unei anumite probleme. Dacă n-ai bani, ești neliniștit. Dacă n-ai destule haine și vine frigul, ai o anumită neliniște. Ești bolnav și n-ai medicamente, ești neliniștit. Neliniștea este legată de o anumită problemă.

Chinul nu e legat de o problemă ca atare. El există atunci când existența ți se pare zadarnică, când să respiri ți se pare să te târăști inutil, pentru că ce se va întâmpla mâine? Și ieri credeai că mâine o să se întâmple ceva. Azi este mâinele de ieri și nu s-a întâmplat nimic. Și așa este de ani întregi.

Continui să proiectezi pentru ziua de mâine. Vine o clipă când începi să-ți dai seama că nu o să se întâmple nimic. Atunci apare starea de chin, de suferință. Iar când există starea de chin, nu te interesează decât un singur lucru: să ieși cumva din acest cerc al vieții – de aici sinuciderea. De aceea rata sinuciderilor este în creștere, iar omenirea dorește în mod inconștient declanșarea celui de-al Treilea Război Mondial. „Astfel nu sunt răspunzător că m-am sinucis. Războiul mondial a ucis pe toată lumea și m-a ucis și pe mine.“

*

Ține minte: indivizii nu comit crime mari. Mulțimile sunt cele care comit întotdeauna crime mari pentru că în mulțime nici un individ nu se simte răspunzător de ceea ce se întâmplă. El își zice: „Eu sunt doar alături de oameni“.

Când comiți ceva individual, trebuie să te gândești de trei ori înainte de a-l

comite. Ce faci? E bine? Conștiința îți permite să-l faci? Dar când e vorba de mulțime, te poți pierde în ea; nimeni nu va descoperi vreodată că ai făcut și tu parte din ea.

Ce numim noi democrație nu a ajuns încă în punctul în care să fie democrație. Este încă peste tot doar o gloatocrație, pentru că masa care alege este o gloată; ea nu e încă vigilentă sau conștientă.

După mine, cea mai mare problemă a omenirii este că nu știe nimic despre meditație. După mine, asta-i cea mai mare problemă – nu populația, nu bomba atomică, nu foametea... Nu, acestea nu sunt probleme de bază; știința le poate rezolva ușor.

Singura problemă fundamentală pe care știința nu poate să o rezolve este că oamenii nu știu să mediteze.

Acum s-a ajuns într-un punct în care fie vă schimbați și aruncați toată moștenirea trecutului care vă dezbină – și deveniți un tot –, fie vă pregătiți pentru o sinucidere globală. Chinul a ajuns de nesuportat, a depășit limita suportabilității. Până la sfârșitul acestui secol vom ajunge în punctul în care va fi absolut insuportabil. Și atunci există doar două posibilități: suicidul sau sannyasul.

Sannyas înseamnă să te accepți în totalitatea ta. Să nu ocolești nici o parte din tine, să nu ascunzi nimic în întuneric. Să te aduci la lumină și să te vezi cu ochii unui prieten. Asta este energia ta și asta este energia cu care trebuie să lucrezi. Atunci când vii la ea ca prieten, și ea vine la tine ca prieten. Iar a se împrieteni cu sine este unul dintre cele mai grozave lucruri care i se pot întâmpla unui om.

*

Iisus spune: „Iubește-ți dușmanii ca pe tine însuți“. Dar el uită complet că nimeni nu se iubește pe sine – cum își poate iubi dușmanul? Și mai spune ceva și mai greu: „Iubește-ți vecinul ca pe tine însuți“. Lucrul acesta e și mai greu. Dușmanul poți să-l iubești fiindcă e departe, dar vecinul tocmai îți bate în ușă cu pumnul, cum să-l iubești pe vecin? Și ca pe tine însuți...

Eu spun să nu faci greșeala asta. Fiindcă tu nu te iubești, dacă începi să-i faci vecinului tău ce ți-ai făcut ție, îl vei ucide pentru că pe tine te-ai ucis. Duci o existență postumă. Te rog să nu-i faci același lucru vecinului tău și nici dușmanului tău. Ce ți-a făcut? De ce să te porți așa de urât cu el? Bineînțeles că ai dreptul să faci cu tine ce vrei, dar nu ai dreptul să faci la fel cu vecinul sau dușmanul tău. Nu, aș vrea să-ți spun că nu te-ai iubit niciodată. Lasă vecinul, lasă dușmanul – iubește-te pe tine însuți mai întâi.

*

Unește ce ai bun și ce ai rău, nu diviza. Fii o unitate și, în unitatea ta, vei vedea că nu există Dumnezeu afară și nu există Diavol afară. Ei au fost doar proiecții ale scindării tale lăuntrice. Atunci vei vedea afară un tot, întunericul unit cu lumina, moartea unită cu nașterea. Vei vedea peste tot acea unitate și acea integritate, lucrând împreună mână în mână. Nu există antagonism, ci doar complementaritate. Ce numești tu bine și rău sunt complementare. Nu pot exista separat, ci doar împreună. Iar ca să vezi universul în totalitatea lui trebuie să devii și tu un tot.

*

Eu te învăț să fii egoist. Vreau să fii mai întâi propria ta înflorire. Da, asta va părea egoism; n-am nimic împotriva acelei aparențe de egoism. Sunt de acord cu ea. Dar este trandafirul egoist când înflorește? Este lotusul egoist când înflorește? Așa că de ce te-ai îngrijora din cauza egoismului?

Te-ai născut: nașterea este doar un prilej, doar un început, nu sfârșitul. Trebuie să înflorești. Nu-ți irosi viața slujind ceva în mod stupid. Prima și cea mai mare răspundere a ta e să înflorești, să devii pe deplin conștient, treaz, vigilent; iar în acea stare de conștientă vei vedea ce poți împărtăși, cum poți să rezolvi probleme.

*

Un lucru știu sigur – atunci când înflorești, împărtășești. N-ai cum să eviți asta. Când floarea se deschide, n-ai cum să-i împiedici parfumul să se răspândească, să-l ții întemnițat. Parfumul evadează. Se răspândește în toate direcțiile. Așa că mai întâi fii împlinit, fii mulțumit. Mai întâi, fii. Atunci din ființa ta se va înălța un parfum care va ajunge la mulți, care va fi dăruit nu ca un serviciu, ci doar din bucuria pură a împărtășirii. Și nimic nu e mai plăcut decât să-ți dăruiești bucuria, s-o împarți cu alții.

*

De putere ai nevoie doar ca să faci ceva dăunător; altfel, iubirea e de ajuns, compasiunea e de ajuns.

*

Nu e nevoie de război; nu e nevoie de sărăcie. Avem destui bani, destule resurse, dar șaptezeci la sută dintre resursele lumii se duc către război. Dacă acei șaptezeci la sută nu s-ar mai duce către provocarea morții omenirii, nivelul de trai al săracilor ar crește.

Ideea lui Marx, a lui Lenin, a lui Stalin, a lui Mao – filosofia lor este să-i aducă pe bogați la nivelul săracilor. Ei numesc asta comunism, eu îi spun prostie. Ideea mea este să ridicăm tot mai sus oamenii săraci și să-i aducem la nivelul celor mai bogați oameni. Nu e nevoie de sărăcie. Eu vreau o societate fără clase, dar alcătuită din oameni bogați.

*

Omul poate duce o viață extraordinar de bogată, plină de bucurie și extaz. Dar mai întâi trebuie să-și accepte responsabilitatea. Toate religiile te învață să te sustragi de la responsabilitate, să o arunci în seama lui Dumnezeu. Iar Dumnezeu nu există. Tu nu faci nimic pentru că te gândești că Dumnezeu o să facă totul – iar Dumnezeu nu există. Atunci la ce să te mai aștepti? Ce se întâmplă și ce s-a întâmplat și ce o să se întâmple sunt rezultatul firesc al acestei idei de creator.

Dacă omului i s-ar fi spus: „Acesta este existența ta, tu ești răspunzător de ceea ce ești, de ceea ce faci și de ceea ce se întâmplă în jurul tău. Fii matur. Nu rămâne pueril...” Dar acest Dumnezeu nu te lasă să te maturizezi, calitatea lui de Dumnezeu depinde de imaturitatea ta, de felul tău pueril de a trăi. Cu cât ești mai prost, cu cât ești mai ușor de păcălit, cu atât e mai mare Dumnezeu. Cu cât ești mai inteligent, cu atât mai mic este Dumnezeu. Dacă ești cu adevărat inteligent, nu crezi în existența lui Dumnezeu. Atunci există existența, exiști tu – atunci tu crezi. Dar Creatorul nu-ți dă voie să devii creator.

Eu spun că trebuie să devii tu creatorul. Trebuie să-ți eliberezi energiile creatoare. Iar lucrul acesta este posibil numai dacă acest Dumnezeu, care nu e decât un Godot, este înlăturat complet din concepția ta despre viață. Da, la început te vei simți foarte pustiu, fiindcă Dumnezeu umplea acel loc din tine. Milioane de ani a fost acolo; altarul sacru din inima ta a fost umplut cu ideea de Dumnezeu. Acum, aruncând brusc această idee, te simți pustiu, speriat, pierdut. Dar e bine să te simți pustiu, e bine să-ți fie frică, e bine să te simți pierdut, fiindcă asta e realitatea. Ce simțeai înainte era doar ficțiune. Ficțiunile nu sunt de mare ajutor. Ele îți pot oferi puțină consolare, dar consolarea nu e un lucru bun.

E nevoie de transformare, nu de consolare. E nevoie de tratarea tuturor bolilor pe care le ai, nu de consolare.

Adevărul este o revelație. El există deja. Nu trebuie să-l inventezi, trebuie să-l descoperi.

Jurnaliștii caută mereu știri de senzație – toată profesia lor depinde de știrile de senzație. Ei exploatează cele mai abjecte instincte ale oamenilor. Jurnalismul nu a atins încă vârsta majoratului, nu e încă matur. Așa că un viol e o știre, o crimă este o știre, un suicid este o știre. Orice e urât, dezgustător, penal e știre, iar orice e frumos nu e știre. Dacă un câine mușcă un om nu e o știre, e ceva firesc; dar dacă un om mușcă un câine, asta e o știre. Iar pe jurnalist nu-l interesează dacă e sau nu adevărat – e destul zvonul.

Există o veche definiție a filosofului: filosoful este un orb care, într-o casă întunecată, într-o noapte fără lună caută o pisică neagră ce nu există. Asta e

o definiție veche a filosofului. Eu aş mai adăuga ceva la ea: jurnalistul este omul care o găseşte. Iar asta devine o ştire.

Eu îţi dau încontinuu răspunsul corect la întrebarea greşită, dar altceva nu pot să fac. Înţeleg că nu poţi să pui întrebarea corectă. Şi nu pot să-ţi dau un răspuns greşit – aşa că ce e de făcut? Treaba asta se perpetuează – tu pui întrebarea greşită, dar mie nu-mi prea pasă de întrebarea ta. Eu continui să răspund ce vreau să răspund; întrebarea ta e doar un pretext.

Eşti un întreg armonios, în care totul e integrat. Nu poţi să faci o parte bogată şi altă parte săracă, căci întregul ar fi afectat, ar deveni fie bogat, fie sărac. Trebuie să-ţi accepţi totalitatea. Aşa că trăieşte, şi trăieşte intens. Aprinde torţa vieţii la ambele capete. Numai un astfel de om poate să moară fericit, zâmbind...

Un maestru era pe moarte, înconjurat de discipolii săi. Un discipol l-a întrebat: „Maestre, ne părăseşti. Care e ultimul tău mesaj?”

Maestrul a zâmbit, a deschis ochii şi a spus: „Auziţi veveriţa care aleargă pe acoperiş?” Apoi a închis ochii şi a murit. Discipolii erau nedumeriţi – ce mesaj e acesta? „Auziţi veveriţa care aleargă pe acoperiş?” Dar acela era mesajul întregii sale vieţi: doar clipa.

În acea clipă el se bucura de prezenţa veveriţei. Cine îşi bate capul cu moartea? Şi cine îşi bate capul cu ultimul mesaj? El era în clipă, aici acum. Şi acesta a fost mesajul lui: nu pleca nicăieri, rămâi aici şi acum. Chiar în

clipa morții el se bucura de sunetul făcut de veveriță pe acoperiș.

Ei bine, un astfel de om trebuie să fi trăit imens, incredibil. Nici un regret, doar recunoștință pură – chiar a și zâmbit. Ce mai vrei drept ultim mesaj? Un zâmbet e de ajuns. Și poți zâmbi în pragul morții numai atunci când în spatele tău nu se înșiruiesc momente netrăite care trag de tine și te întreabă: „Cu mine cum rămâne?” – acele momente incomplete.

Dar dacă nu există momente incomplete – dacă fiecare moment și-a găsit împlinirea –, există doar liniște. Și dacă toate momentele sunt complete, viitorul nu există, fiindcă numai momentul incomplet cere ziua de mâine. Dacă n-ai putut să-l termini ieri, îl termini mâine. Dar dacă n-a rămas nimic de terminat ieri, n-ai de ce să vrei ziua de mâine. Momentul prezent este tot.

Eu am trăit fără să mă gândesc la trecut, fără să mă gândesc la viitor și am constatat că acesta e singurul mod de a trăi. Altfel doar te prefaci că trăiești, nu trăiești. Speri să trăiești, nu trăiești. Îți amintești că ai trăit, dar nu trăiești.

Sunt fie amintiri, fie imaginație, dar nu realitatea.

Existența nu cunoaște decât un singur timp: timpul prezent. Limbajul este cel care creează trei timpuri și trei mii de tensiuni în mintea ta. Prezentul cunoaște un singur timp și acela e timpul prezent. Când ești în totalitate aici, fără zile de ieri care să te tragă înapoi și fără zile de mâine care să te tragă altundeva, ești relaxat.

Pentru mine, a fi în moment înseamnă meditație – a fi total în moment. Și

atunci momentul e foarte frumos, foarte parfumat, foarte proaspăt. Momentul nu îmbătrânește, nu pleacă nicăieri.

Nevoia cea mai mare a omului este să fie necesar; altfel se simte lipsit de o anume stabilitate. Copacii, norii, soarele, luna, stelele, munții – nici unii nu par preocupați de tine. Întreaga existență pare indiferentă. Nimănui nu-i pasă dacă ești sau nu. Această stare face mintea instabilă. Atunci intervine religia, așa-zisa religie.

Adevărata religie ar căuta în toate felurile să te ajute să scapi de această nevoie, astfel încât să-ți dai seama că nu e necesar ca cineva să aibă nevoie de tine. Cerând asta, ceri o ficțiune.

Sunt lucruri în care o persoană trebuie lăsată singură; numai atunci poate descoperi. Dacă încerci să o ajuți, o schilodești.

Nu căuta să forțezi pe nimeni să-ți accepte ajutorul cât timp se poate descurca singur. Nu forța pe nimeni să vadă cu ochii tăi când are și el ochi. Și nu pune nimănui la ochi ochelarii tăi, căci dioptriile tale nu corespund cu ale altuia. Vei face acea persoană să orbească, îi vei denatura vederea.

Omul religios nu are obsesii. Viața lui e simplă, firească, spontană, de la

clipă la clipă. El nu are idei mărețe pe care vrea să le aducă în fața lumii. Nu are ideologii importante pe care vrea să le impună omenirii.

În liniștea profundă nu există al meu și al tău. Viața e pur și simplu viață; este o singură curgere. Suntem uniți prin fire invizibile. Dacă îți fac rău, îmi fac mie rău. Dacă îmi fac mie rău, vă fac rău tuturor.

Viața e un flux, o mișcare, o curgere neîntreruptă. Nu e nimic rău în asta. Bucură-te de fiecare clipă care vine și pleacă. Bea din ea cât poți de mult pentru că e trecătoare.

Nu pierde timpul gândind. Nu te gândi că e trecătoare. Nu te frământa pentru ce se va întâmpla mâine, dacă cutare lucru va fi sau nu cu tine; nu te gândi la ziua de mâine. Atât cât durează, stoarce tot sucul din clipa de față, bea-l pe tot. Atunci cui îi pasă dacă ea pleacă sau rămâne? Dacă rămâne, o vom bea; dacă pleacă, bine, vom bea altă clipă.

Numai trecutul netrăit devine povara ta psihică. Dă-mi voie să repet: trecutul netrăit – acele clipe pe care le-ai fi putut trăi, dar nu le-ai trăit; acele povești de dragoste care ar fi putut înflori, dar pe care tu le-ai ratat; acele cântece pe care le-ai fi putut cânta, însă tu ai rămas blocat în cine știe ce lucru prostesc și ai ratat cântecul. Trecutul netrăit devine povara ta psihică și ea devine mai grea pe zi ce trece.

De asta omul bătrân devine irascibil. Nu e vina lui. El nu știe de ce e atât de irascibil, de ce orice lucru îl irită, de ce e mereu supărat, de ce nu poate lăsa pe nimeni să fie fericit – de ce nu poate să-și vadă copiii dansând, cântând, sărind, bucurându-se, de ce vrea ca toată lumea să fie tăcută. Ce-a pățit?

Este un fenomen psihologic simplu: toată viața lui netrăită. Când copilul începea să danseze, copilul său interior era cumva împiedicat să danseze – poate de părinți, de cei mari, poate chiar de el însuși, pentru că dansul nu era respectat, onorat. Era adus în fața vecinilor și prezentat: „Uitați-vă la acest copil, ce potolit, ce liniștit, ce cuminte e! Nu deranjează, nu face boroboate“. Egoul copilului era satisfăcut. Oricum, el a pierdut șansa. Acum nu poate să suporte, nu poate tolera acest copil. De fapt, cea care începe să-l doară este copilăria lui netrăită. A lăsat o rană. Și câte răni ai? Fiecare lucru netrăit a lăsat o rană și astfel s-au adunat mii de răni.

Când te întâlnești cu un prieten – întâlnește-te. Cine știe, s-ar putea să nu vă mai întâlniți vreodată. Atunci te vei căi; atunci acel trecut neîmplinit te va bântui – ai vrut să spui ceva și n-ai putut să spui. Sunt oameni care vor să spună cuiva „Te iubesc“ și așteaptă ani întregi și nu spun. Și s-ar putea ca persoana respectivă să moară într-o zi și atunci ei vor plânge și vor spune: „Am vrut să-i spun «Te iubesc», dar n-am fost în stare“.

Eu te învăț să trăiești extraordinar, în extaz, în toate felurile cu putință. La nivel fizic, la nivel mental, la nivel spiritual – trăiește cât poți de mult. Stoarce din fiecare clipă toate plăcerile, toate bucuriile pentru ca mai târziu să nu te căiești și să spui: „Clipa aia a trecut și am ratat-o“.

Doar foarte puțini oameni trăiesc. Nouăzeci și nouă virgulă nouă la sută se sinucid lent.

Dintr-o sămânță pot ieși milioane de semințe. Vezi abundența și bogăția existenței? O singură sămânță poate înverzi întregul pământ – întregul univers, ce să mai vorbim de pământ? Doar o sămânță: atât e de mare potențialul cuprins într-o singură sămânță mică. Dar tu poți s-o ții într-un seif, într-un cont bancar și să duci o viață care nu e viață deloc.

Ia aminte: indiferent ce visezi, acel vis indică ce ratezi în realitate. Visele omului care trăiește în realitate încep să dispară. El nu are ce să viseze. Când se duce la culcare, a terminat munca din ziua respectivă, nu are ce să-l mai urmărească în vis.

Ziua de ieri nu poate fi trăită. În imaginație, da, dar nu cu adevărat. N-ai cum să o învii. Nu poți să te întorci în timp; ceea ce a trecut a trecut pentru totdeauna. Dar milioane de oameni, nouăzeci și nouă virgulă nouă la sută dintre oameni au ales să trăiască fie ziua de ieri, fie ziua de mâine, iar ziua de mâine nu e acolo și nu o să fie niciodată. Ea nu vine niciodată, prin însăși natura ei. Ea mereu urmează să vină – dar nu vine niciodată. Este doar o speranță care nu o să fie îndeplinită.

*

Nu există viață după moarte, viață în sensul în care o cunoști. Iar dacă există viață de vreun fel, trebuie să înveți să trăiești acum și să trăiești atât de total și intens încât, dacă există viață după moarte, să poți trăi și acolo. Dacă nu există, nici o problemă. Asta ar trebui să fie întotdeauna abordarea omului rațional.

*

Fii inteligent și atunci iubirea îți va dăruia toate culorile curcubeului și vei fi împlinit de mulți oameni, în multe feluri, pentru că o femeie îți va hrăni un aspect al ființei, iar alte aspecte vor rămâne flămânde, hămesite. Un bărbat ar putea să-ți atingă o parte a inimii, dar alte părți vor rămâne fără dezvoltare. Dacă te agăți, o parte devine monstru și toate celelalte părți se micșorează.

*

Concentrează-ți întreaga energie aici acum. Toarn-o în această clipă, cât poți de total și de intens. Și, în acea clipă, vei simți viața. Pentru mine, acea viață este echivalentă cu Dumnezeu. Nu există alt Dumnezeu decât această viață.

*

E nevoie de motive ca să fii nefericit, dar ca să fii fericit nu e nevoie de motive. Fericirea în sine e de ajuns. Este o experiență atât de frumoasă, încât ce-ți mai trebuie? De ce să ai nevoie de o cauză pentru ea? Ea în sine e de ajuns; este o cauză în sine.

Când compui un cântec, când creezi muzică, când creezi o grădină, ești religios. Mersul la biserică e o prostie, dar crearea unei grădini este un lucru extraordinar de religios.

Dacă te poți bucura total în această viață, nu-ți bați deloc capul cu ce se întâmplă după moarte, pentru că acum se întâmplă atât de multe, încât nu-ți poți imagina că se poate mai mult.

Ce ți-am oferit eu nu e un sistem închis, ci un experiment deschis. Orice adevăr care ar putea veni mai târziu poate fi absorbit de acest sistem fără vreun conflict, pentru că ți-am spus în repetate rânduri că în viață nu există contradicții. Toate contradicțiile sunt complementare.

Așadar, chiar și ceva care contrazice o afirmație a mea poate fi asimilat fără frică pentru că asta este poziția mea: toate contradicțiile sunt

complementare. Așa cum ziua și noaptea sunt complementare, și viața și moartea sunt complementare, la fel toate contradicțiile sunt complementare. Așa că vei putea asimila chiar și cel mai contradictoriu adevăr care va veni vreodată în viitor și va face parte din sistemul meu.

Poți să faci cimitirele frumoase – cu grădini, peluze, flori, cavouri de marmură –, dar nu poți să ascunzi realitatea morții. Vezi bine că în toate țările cimitirele sunt în afara orașelor. De fapt, ele ar trebui să fie chiar în centrul orașului, pentru ca toți cei care trec pe lângă ele să-și amintească de moarte, iar și iar. Moartea este singurul lucru cert. Restul sunt probabile: s-ar putea să se întâmple, s-ar putea să nu se întâmple.

Dar moartea nu e o probabilitate; moartea este singura certitudine din viața ta. Indiferent ce se întâmplă, moartea va veni. Nu poți scăpa de ea, nu poți fugi de ea nicăieri. Oriunde te-ai duce, moartea te va găsi.

După o anumită vârstă – dacă, de exemplu, accepți vârsta medie ca fiind șaptezeci, sau optzeci, sau nouăzeci de ani –, omul ar trebui să fie liber să ceară comisiei medicale: „Vreau să fiu eliberat de corpul meu“. Are tot dreptul să nu vrea să mai trăiască, pentru că a trăit destul. A făcut tot ce a vrut să facă și acum nu vrea să moară de cancer sau tuberculoză. Vrea pur și simplu o moarte relaxată.

Toate spitalele ar trebui să aibă un loc special, cu personal special, unde oamenii să vină, să se relaxeze și să fie ajutați să moară frumos, fără să aibă vreo boală, susținuți de medici.

*

Dacă spun că în viață nici o experiență nu e mai importantă decât moartea, nu o spun fiindcă am murit și m-am întors să vă povestesc, ci pentru că știm că atunci când meditezi, intri într-un spațiu similar cu moartea. Când meditezi, nu mai ești fiziologia ta, nu mai ești biologia ta, nu mai ești chimia ta, nu mai ești psihicul tău; toate astea au rămas departe.

Ajungî în centrul tău cel mai tainic, unde există doar conștiință pură. Când vei muri, acea conștiință pură va fi cu tine pentru că nu poate fi îndepărtată. Atunci când medităm, îndepărtăm cu mâinile noastre toate acele lucruri care pot fi îndepărtate.

Așa că meditația este experiența morții în timpul vieții. Și este atât de frumoasă, atât de indescritibil de frumoasă, încât despre moarte se poate spune un singur lucru: că este, pesemne, acea experiență multiplicată de milioane de ori. Experiența meditației multiplicată de milioane de ori este experiența morții.

*

Noi suntem cei care venim și plecăm. Existența rămâne așa cum este. Nu timpul trece, noi venim și plecăm. Însă, în loc să ne dăm seama că noi suntem trecători, am făcut o mare invenție, ceasul – am spus că timpul trece.

Ia să ne gândim – dacă pe Pământ n-ar mai fi nici un om, va mai trece timpul? Toate lucrurile ar exista, oceanul ar continua să-și spargă valurile de stânci și să vină spre plajă. Soarele ar răsări și ar apune, dar n-ar exista dimineață, n-ar exista seară. N-ar exista timpul ca atare. Timpul este o invenție a minții.

În esență, timpul poate exista numai cu noțiunea de ieri și de mâine. Clipa prezentă nu face parte din timp. Atunci când ești pur și simplu aici, chiar

acum, timpul nu există.

De ce ții ca această clipă să fie permanentă? De unde știi că nu vin clipe mai bune? Cu doar o clipă în urmă nu te-ai gândit la această clipă și, cine știe, când această clipă pleacă, s-ar putea să fie în drum spre tine ceva mai bun. De fapt, ceva mai bun chiar este în drum spre tine, pentru că, dacă te-ai cufundat total în această clipă, ai învățat ceva extrem de important pe care îl vei folosi în clipa care vine. Cu fiecare clipă ești mai matur.

Cu fiecare clipă ești tot mai concentrat, tot mai prezent, tot mai conștient, tot mai atent, tot mai capabil de a trăi.

Multe afirmații ale mele par să contrazică vechile mele afirmații. Nu-ți face griji. Ce spun eu acum e corect, iar ce voi spune mâine va fi mai corect. Ultima frază pe care o voi rosti pe patul morții va fi corectă în mod suprem. Până atunci nu poți să decizi. Eu sunt în viață și nu sunt în robia trecutului.

Viața are căile ei. În clipa în care începi să controlezi totul, strici tot. Lasă-i vieții libertate.

Trebuie să înțelegi un lucru fundamental: lumea constă din verbe, nu din substantive. Substantivele sunt o invenție a omului – necesare, dar la urma urmelor o invenție a omului. Existența e alcătuită din verbe, numai din verbe – nu din substantive și pronume. Să spunem că vezi o floare, un trandafir. Nu e corect să-l numești floare, pentru că nu a încetat să înflorească, încă înflorește; e un verb, e o curgere. Numindu-l floare, l-ai făcut substantiv. Vezi râul, îl numești râu; l-ai făcut substantiv. Mai corect față de existență ar fi fost să spui că el râurește, curge.

Totul se schimbă, curge. Copilul devine tânăr, tânărul devine bătrân, viața se transformă în moarte, moartea se transformă în viață. Totul este continuitate, schimbare continuă. Nu există oprire, nu există punct. Punctul apare doar în vorbire. Existența nu cunoaște punct.

Omul conștient este imprevizibil pentru că nu reacționează niciodată; nu poți să-ți dai seama dinainte ce o să facă. Și în fiecare clipă e altul. Poate că într-un anumit moment a acționat într-un anumit fel. În clipa următoare s-ar putea să nu acționeze la fel pentru că în clipa următoare totul s-a schimbat. Viața se schimbă în fiecare clipă. E un râu în mișcare; nimic nu e static în afară de inconștiența ta și reacțiile ei, care sunt statice.

Iubirea este o relație schimbătoare, nu e stabilă. De aceea apare căsătoria. Căsătoria este moartea iubirii.

Aproape toți soții își bănuiesc soțiile, aproape toate soțiile își bănuiesc soții. Fenomenul căsătoriei există din cauza lipsei de încredere. De aceea între cei doi soți este adusă legea; altfel, ar fi de ajuns iubirea.

Dar nimeni nu are încredere în iubire și există motive să nu aibă încredere. Trandafirul adevărat înflorește, își răspândește parfumul și moare. Numai trandafirul din plastic nici nu se naște, nici nu moare. Trebuie să înțelegi iubirea: ca să fie adevărată, iubirea apare într-o zi, înflorește – dar nu este eternă. Ea se stinge, dispare, moare. Nu poți să ai încredere în ea. Între tine și partener trebuie să aduci legea, în loc de iubire.

Legea e un lucru de plastic. Asta e căsătoria: iubirea devine plastic. Acum poți să fii sigur că legea va prevala. Iubirea va muri mai repede decât ar fi murit dacă nu v-ați fi căsătorit, dar veți continua să vă prefaceți că există. De aici suspiciunea.

Adevărații îndrăgostiți vor înțelege: a existat ceva extraordinar de frumos, care îi împlinea, îi transporta în altă dimensiune. Dar acum a dispărut; ei vor fi recunoscători unul celuilalt, nu se vor certa. Și-au dăruit unul altuia câteva clipe de veșnicie. Vor ține minte aceste clipe, dar nu-și vor purta dușmănie și se vor despărți prieteni, extrem de recunoscători unul celuilalt.

De ce să fii limitat la o singură iubire? De ce să te limitezi la o singură

iubire? Nu asta e intenția naturii. Natura vrea să cunoști iubirea în cât mai multe feluri pentru că ce poți să cunoști de la o femeie nu poți cunoaște de la altă femeie. Iar ce poți să cunoști și să trăiești de la un bărbat nu vei trăi de la alt bărbat. Fiecare iubire e unică, nu există concurență, nu există ceartă.

Întreaga mea lucrare urmărește să demoleze toate minciunile care te înconjoară fără a le înlocui cu altceva, să te lase complet gol în solitudinea ta. După mine, numai în solitudinea ta vei putea să cunoști adevărul, pentru că tu ești adevărul.

Singurătate e atunci când îți lipsește celălalt. Solitudine e atunci când te găsești pe tine însuși.

În viața asta totul e momentan și, după mine, nu e rău că e momentan – de fapt, tocmai fiindcă e momentan e atât de interesant, atât de frumos. Dacă ar fi permanent, ar fi ceva mort.

Eu nu sunt împotriva banilor, sunt împotriva iubirii pătimase de bani. Omul înnebunit după bani nu îi poate folosi. El chiar distruge banii, le distruge scopul. În toate limbile din lume, cealaltă denumire pentru bani

este aceea de monedă curentă. Lucrul acesta e semnificativ: banii trebuie să circule, să fie precum un râu, să curgă. Cu cât circulă mai repede, cu atât e mai bogată societatea.

Dacă am la mine o bancnotă de o sută de dolari și nu o folosesc, dacă o păstrez, atunci mai e vreo diferență între a o avea și a nu o avea? Aș fi putut la fel de bine să am orice bucată de hârtie, nu era nici o diferență.

Dar dacă folosesc această bancnotă de o sută de dolari, iar și ea circulă prin această cameră și toți cei la care ajunge o folosesc imediat – astfel trece prin o sută de mâini –, atunci avem o sută de dolari înmulțiți cu o sută. Atunci atâția bani sunt în această cameră. Avarul este de fapt împotriva banilor. El le distruge utilitatea fiindcă îi împiedică să circule.

Fericirea este întotdeauna cauzată de ceva: ai primit Premiul Nobel, ești fericit; ești răsplătit, ești fericit; ai devenit campion la ceva, ești fericit. Ceva o produce, dar depinde de alții. Premiul Nobel este decis de comitetul de acordare a Premiilor Nobel. Medalia de aur este decisă de comitetul de decernare a medaliilor.

Extazul e ceva total diferit. El nu depinde de nimeni. Este bucuria de a crea ceva; este irelevant dacă cineva apreciază sau nu ce ai creat. Te bucuri de el în timp ce îl crezi – asta-i destul, mai mult decât destul.

Când oamenii ajung pe treapta de sus a scării, își dau seama că toată viața lor a fost o pierdere de timp. Au ajuns, dar unde? Au ajuns în locul pentru care s-au luptat – și n-a fost o luptă neînsemnată; a fost pe viață și pe moarte. A distrus mulți oameni, s-a folosit de foarte mulți oameni și a călcat

pe capetele lor.

Ai ajuns pe ultima treaptă a scării, dar ce-ai câștigat? Ți-ai irosit pur și simplu viața. Acum, chiar și pentru a accepta asta este nevoie de un curaj fantastic. E mai bine să zâmbești în continuare și să menții iluzia: măcar alții te cred grozav.

În existență, lucrul cel mai ieșit din comun este să fii obișnuit.

Toată lumea vrea să fie extraordinară, acesta e un lucru comun. Dar să fii obișnuit și să te relaxezi în a fi obișnuit este ceva extraordinar din cale-afară. Dacă îți poți accepta normalitatea fără ranchiună, fără nemulțumire – cu bucurie, pentru că așa este întreaga existență –, nimeni nu-ți poate distruge extazul. Nimeni nu ți-l poate fura, nimeni nu ți-l poate lua. Atunci, oriunde ești, ești în extaz.

Fiecare om e unic – el nu poate fi egal cu altcineva. Asta nu înseamnă că e superior sau inferior, înseamnă doar că fiecare e unic. Și nu se pune problema de comparație, comparația nu apare. Trandafirul este perfect frumos fiind trandafir, lotusul e perfect frumos fiind lotus, firul de iarbă este perfect frumos fiind fir de iarbă.

Nu poți să mergi pe un drum făcut de alții pentru tine. Trebuie să mergi și, mergând, să-ți faci drumul tău. Nu ai drumuri gata făcute pe care tu doar

să mergi. Nu, trebuie să crezi drumul mergând; în timp ce mergi, crezi drumul. Și, nu uita, el e numai pentru tine, nu pentru ceilalți. La fel cum păsările zboară pe cer nelăsând nici o urmă pentru altă pasăre. Cerul e iarăși pustiu. Poate zbura orice pasăre, dar ea va trebui să-și facă propriul drum.

Și e tare frumos să fii în solitudine. Nimeni nu-ți încalcă teritoriul, nimeni nu te calcă în picioare, ești lăsat să fii tu însuși și lași pe alții să fie ei însuși.

Omul integrat își ajunge sieși: este întreg. Și, pentru că e întreg, în ochii mei e sfânt. Este atât de împlinit încât nu simte nevoia psihologică a unei figuri paterne, a unui Dumnezeu care undeva în cer să aibă grijă de el. Este atât de fericit în clipa prezentă încât nu-l poți face să se teamă de ziua de mâine. Pentru omul integrat ziua de mâine nu există. Totul este această clipă – nu există nici ieri, nici mâine.

Acceptă-ți izolarea. Acceptă-ți ignoranța. Acceptă-ți responsabilitatea și atunci vei vedea miracolul întâmplându-se. Într-o zi, te vezi deodată într-o lumină cu totul nouă, așa cum nu te-ai mai văzut. În ziua aceea te naști cu adevărat.

*

Religia nu e decât o întoarcere la o sută optzeci de grade – de la celălalt către tine.

*

Când devii mai conștient, mai natural, mai tăcut, mai în largul tău – nu te lupți, ci ești într-o stare profundă de abandon –, începi să vezi obiceiuri care nu au nici o noimă. Și îți este pur și simplu imposibil să le continui. Și nu că ai renunța cu bună știință la ele; dimpotrivă. Într-o zi constai pur și simplu că nu le mai ai. Ce s-a întâmplat?

Un obicei care te însoțea douăzeci și patru de ore pe zi nu mai există de multe zile; nici nu-ți mai amintești de el.

*

Iluminarea înseamnă că te umpli de lumină. Da, iluminarea nu vine din afară, ci este o explozie în interior. Și, dintr-odată, nu mai există probleme, nu mai există întrebări, căutări. Ești dintr-odată acasă – pentru prima dată în largul tău, nemergând undeva; pentru prima dată în acest moment prezent.

Iluminarea este o experiență foarte simplă și obișnuită.

*

**Dacă am văzut cerul liber, ochii mei vor purta în ei ceva din acel cer liber.
Dacă am văzut stelele, ceva din acele stele se va reflecta în mine. Nu trebuie să-l revendic.**

Dacă te uiți din nou și intri adânc în existența ta, o să găsești locul în care ai început să te pierzi pe tine și să câștigi egoul. Acea clipă va fi un moment de iluminare pentru că, odată ce ai văzut ce este egoul, jocul s-a terminat.

Când ești tăcut, adevărul nu apare ca un obiect în fața ta. Când ești tăcut, îți dai seama dintr-odată că tu ești adevărul. Nu e nimic de văzut. Văzătorul este cel văzut, observatorul este cel observat; acea dualitate nu mai există. Și nu se pune problema de gândire. Nu există îndoială, nu există credință; nu există idei.

A fi conștient de un vis este moartea visului.

Mi s-a întâmplat mie, așa că nu e imposibil să ți se întâmple și ție. Sunt un om obișnuit, exact ca tine. Dacă i se poate întâmpla acestui om obișnuit, de ce nu și ție? Poate tu va trebui să te deplasezi dintr-un unghi puțin diferit, poate va trebui să folosești o metodă puțin diferită. Poate va trebui să mergi puțin mai mult, poate pe partea ta muntele e puțin mai abrupt, dar e cu puțință să se întâmple!

Vreau să îți amintesc că atunci când ești plin de binecuvântări, toate întrebările tale dispar, se dizolvă: nu că primesc răspunsuri, ci se dizolvă pur și simplu. Iar atunci când ești în acea stare fără de întrebări, fără îndoieli, fără credințe – dar complet împlinit, mulțumit –, are loc cunoașterea.

Ține minte: numai ceea ce trăiești e al tău. Știi doar ceea ce cunoști tu însuși.

Poate să fie vorba despre un lucru oricât de mic, nu-ți face griji: semințele sunt foarte mici, dar sămânța are potențial. Nu e un lucru, e o ființă care e gata să explodeze – nu-i trebuie decât prilejul.

Spune-i meditație, conștientizare – acestea sunt doar niște nume –, dar

calitatea esențială este liniștea absolută, nimic nu se stârnește în tine, nimic nu oscilează în tine. Iar în acea stare e dumnezeirea.

Lumina vine și pleacă; întunericul este mereu. Când e lumină, nu-l vezi. Când nu e lumină, îl vezi. Dar el există mereu. Nu poți să-l produci tu.

Lumina are o cauză. Aprinzi un foc, pui un lemn. Când lemnul se termină, lumina dispare. Ea e cauzată, de aceea e un efect. Dar întunericul nu e cauzat de nimic, el nu este un efect. Este eternitate fără cauză.

Nirvana este un fenomen foarte simplu. Înseamnă pur și simplu stingerea micii lumânări a egoului. Și, dintr-odată... Realitatea a fost mereu acolo, însă din cauza lumânării egoului nu ai văzut-o. Acum, că lumânarea nu mai este, este realitatea. Ea a fost mereu acolo. Nu ai pierdut-o nici o clipă. Nu poți s-o pierzi, nici chiar dacă vrei. Este însăși natura ta, cum s-o pierzi? Este tu – însăși ființa ta. Da, cel mult poți să uiți de ea.

Subliniez așadar că nirvana nu e o realizare. Realizarea e în viitor, departe. Realizarea e grea, aproape imposibilă, necesită timp, necesită voință, luptă. Nu, nu e o realizare. Nu ai pierdut-o. Chiar și să vrei, n-ai cum s-o pierzi. Te însoțește oriunde te duci. Este ființa ta; cum poți să fugi de tine? Poți să încerci, dar întotdeauna vei constata că ești acolo. Poți să te ascunzi după copaci și munți, în peșteri, însă ori de câte ori te vei uita în jur vei vedea că ești acolo. Nicăieri nu poți să scapi de tine.

Așa că nirvana este exact ca întunericul. Lumina e stinsă și realitatea ta e toată acolo, cu toată frumusețea, fericirea și binecuvântarea ei.

La început a fost tăcere, nu sunet.

La mijloc este tăcere.

La sfârșit este tăcere.

Despre Osho

Osho sfidează orice categorizare. Miile sale de discursuri acoperă totul, de la căutarea individuală a sensului vieții la cele mai importante probleme sociale și politice cu care se confruntă societatea de astăzi. Cărțile lui Osho nu sunt scrise, ci sunt transcrise din înregistrări audio și video ale unor discursuri improvizate adresate unui public internațional. După cum spune el: „Așadar, ține minte: orice spun nu e doar pentru tine... vorbesc și pentru generațiile viitoare“. Osho a fost descris de Sunday Times din Londra drept unul dintre cei „1 000 de creatori ai secolului XX“, iar de către autorul american Tom Robbins drept „cel mai periculos om de la Iisus Hristos încoace“. Sunday Mid-day (India) l-a selectat pe Osho drept una dintre cele zece persoane – alături de Gandhi, Nehru și Buddha – care au schimbat destinul Indiei.

Osho a spus despre opera lui că ajută la crearea condițiilor pentru apariția unui tip nou de ființă umană. El a caracterizat adesea această nouă ființă umană ca fiind „Zorba Buddha“ – capabilă de a se bucura atât de plăcerile lumești, precum Zorba Grecul, cât și de seninătatea tăcută a unui Gautama Buddha. Ceea ce trece ca un fir călăuzitor prin toate aspectele discursurilor și meditațiilor lui Osho este o viziune ce include atât înțelepciunea fără vârstă a tuturor secolelor trecute, cât și potențialul cel mai înalt al științei și tehnologiei de astăzi (și de mâine).

Osho este cunoscut pentru contribuția lui revoluționară la știința transformării de sine, cu o abordare a meditației ce recunoaște ritmul accelerat al vieții contemporane. Meditațiile sale active OSHO, unice, sunt concepute ca mai întâi să elibereze stresul acumulat al minții și al trupului, astfel încât să devină mai ușor să experimentezi starea de liniște și de relaxare lipsită de gânduri în viața obișnuită.

Sunt disponibile două lucrări autobiografice ale autorului:

• *Autobiography of a Spiritually Incorrect Mystic* (trad. rom.: *Autobiografia unui mistic nonconformist*, Editura Mix, 2011)

- *Glimpses of a Golden Childhood* (trad. rom.: *Amintiri dintr-o copilărie de aur*, Editura Mix, 2012)

Despre Stațiunea de Meditație Osho

STAȚIUNEA INTERNAȚIONALĂ DE MEDITAȚIE OSHO

Localizare: Situată la aproximativ 161 de kilometri la sud-est de Mumbai, în orașul modern înfloritor Pune, India, Stațiunea Internațională de Meditație Osho este o destinație de vacanță și nu numai. Stațiunea de Meditație se întinde pe mai bine de 16 hectare de grădini spectaculoase, într-o zonă rezidențială superbă, înconjurată de copaci.

Meditații OSHO: Un program de meditații pentru întreaga zi, pentru fiecare tip de persoană, include metode tradiționale și revoluționare, și în special OSHO Active Meditations™. Meditațiile au loc în probabil cea mai mare sală de meditații din lume, Osho Auditorium.

Multidiversitate OSHO: Sesiunile individuale, cursurile și seminariile acoperă toate domeniile, de la arte la tratamente holistice de sănătate, transformare personală, relații și etape de tranziție în viață, transformarea meditației într-un stil de viață pentru viață și muncă, științe ezoterice și abordarea „zen” a sportului și recreerii. Secretul succesului Multidiversității OSHO rezidă în faptul că toate programele sale sunt combinate cu meditația, susținând înțelegerea faptului că ființele umane sunt mult mai mult decât suma părților lor.

Basho Spa OSHO: Luxosul Basho Spa oferă bazine de înot în aer liber, pentru relaxare, înconjurată de copaci și vegetație tropicală. Jacuzzi într-un stil unic, spațioase, saune, săli de gimnastică, terenuri de tenis... efectul lor este sporit de situarea într-o zonă de o frumusețe uluitoare.

Bucătăria: O varietate de diferite spații pentru servit masa oferă mâncăruri vegetariene occidentale, asiatice și indiene delicioase – majoritatea fiind organice, produse special pentru stațiunea de meditație. Pâinea și prăjiturile sunt făcute în brutăria proprie a stațiunii.

Viața de noapte: Seara, există numeroase evenimente dintre care să alegi – dansul situându-se în fruntea listei! Alte activități includ meditații sub cerul liber în nopțile cu lună plină, spectacole de varietăți, concerte și meditații pentru viața de zi cu zi. Sau poți doar să te bucuri întâlnind diferite persoane la Plaza Cafe ori plimbându-te în liniștea nopții prin parcurile din împrejurimile de vis.

Facilități: Poți cumpăra toate produsele de bază și articole de toaletă din Galleria. OSHO Multimedia Gallery comercializează o paletă largă de produse media OSHO. Există în campus și o bancă, o agenție de voiaj și un Cyber Cafe. Pentru cei cărora le place să meargă la cumpărături, Pune oferă toate opțiunile, de la produse indiene tradiționale și etnice până la numeroase magazine aparținând unor lanțuri internaționale.

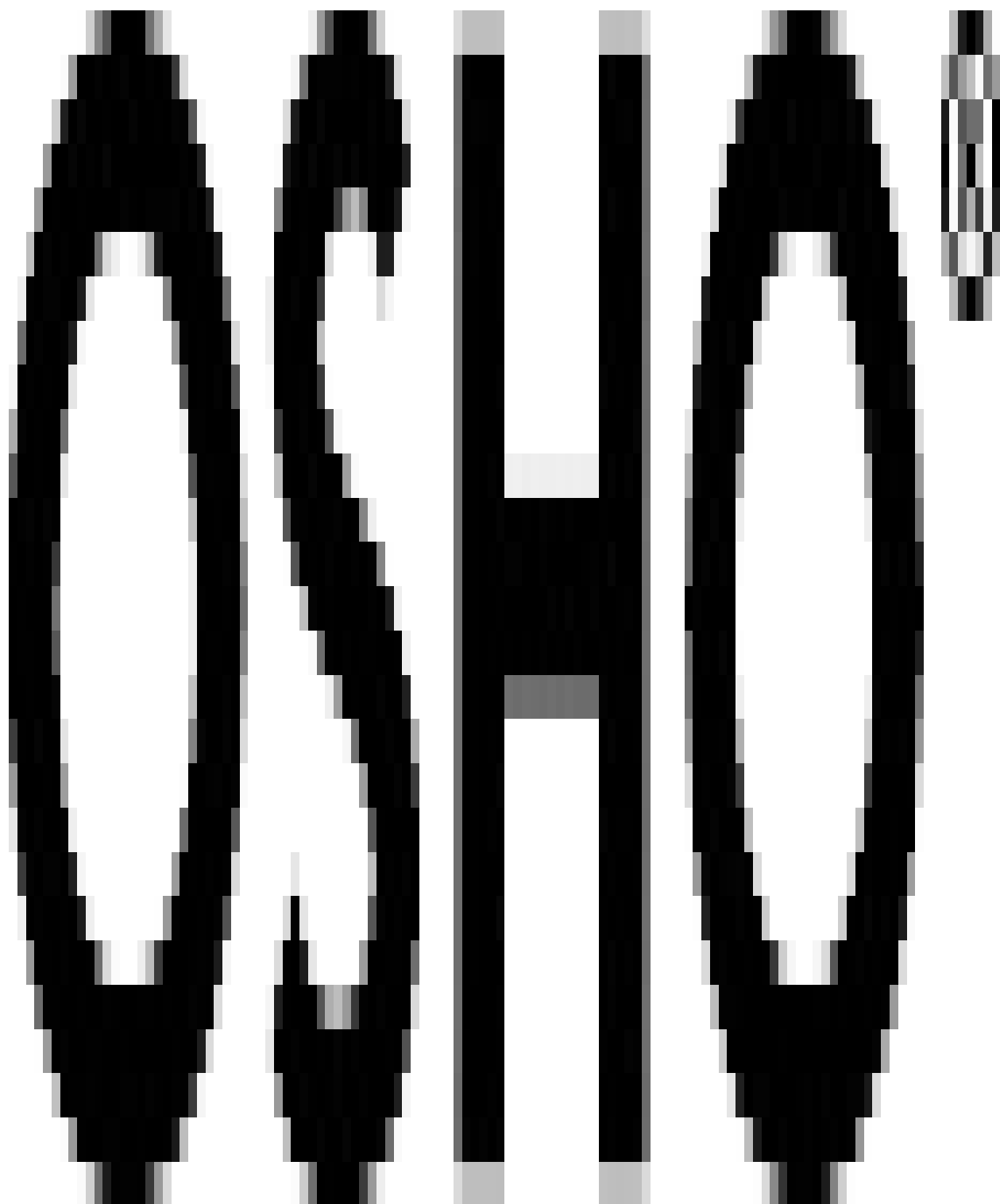
Cazare: Poți să stai în camerele elegante ale Osho Guesthouse sau, pentru sejururi mai lungi în campus, poți opta pentru unul dintre pachetele-program OSHO Living-In. În plus, există o ofertă largă de hoteluri și apartamente private în apropiere.

www.osho.com/meditationresort

www.osho.com/guesthouse

www.osho.com/livingin

Pentru informații suplimentare, vizitați: www.USHO.com

un website cuprinzător în mai multe limbi, care include o revistă, OSHO Books, OSHO TALKS în format audio și video, arhiva de texte OSHO Library în engleză și în hindi și informații detaliate despre Meditațiile OSHO.

Veți găsi și programul OSHO Multiversity și informații despre Stațiunea Internațională de Meditație OSHO.

Website-uri:

<http://OSHO.com/AllAboutOSHO>

<http://OSHO.com/Resort>

<http://OSHO.com/Shop>

<http://www.youtube.com/OSHOinternational>

<http://www.Twitter.com/OSHO>

<http://www.facebook.com/pages/OSHO.International>

Pentru a contacta Osho International Foundation:

www.osho.com/oshointernational,

oshointernational@oshointernational.com